

LABORAL
kutxa

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito

Zuhurtziazko Garrantziko Informazioa
2016ko abenduaren 31n

1. Sarrera	3
2. Aplikazio-eremua	5
3. Politikak eta helburuak arriskuen gestioan	7
3.1. Kreditu-arriskua	12
3.2. Merkatu-arriskua	15
3.3. Eragiketa-arriskua.....	16
3.4. Negoziazio-zorrotik kanpoko balantzearen interes-tasaren arriskua	17
3.5. Likidezia- eta finantzaketa-arriskua	18
3.6. Arrisku sistemiko globala	19
3.7. Zamarik gabeko aktiboak	19
3.8. Arriskua gestionatzeko mekanismoak Entitatearen profilerara eta estrategiara egokitzea	20
3.9. Enpresa-estrategiari lotutako arrisku-profilaren azalpena	21
4. Gobernu korporatiboa	22
5. Fondo propioei buruzko informazioa	34
6. Kapital-eskakizunak	37
7. Kreditu-arriskuei buruzko informazioa	39
7.1. Eskakizun orokorrak	39
7.2. Eskakizun osagarriak	47
8. Negoziazio-zorroaren merkatu-arriskuari buruzko informazioa	51
8.1. Eskakizun orokorrak	51
9. Likidezia-arriskuari buruzko informazioa	52
9.1. Eskakizun orokorrak	52
10. Eragiketa-arriskuari buruzko informazioa	54
11. Negoziazio-zorroan agertzen ez diren errenta aldakorreko esposizioak	55
12. Negoziazio-zorroan sartuta ez dauden posizioetako interes-tasaren arriskuari buruzko informazioa	58
13. Palanka-efektuaren ratioak	59
14. Ordainsari-politika	61
Taulen aurkibidea	66

1. Sarrera

Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordea arduratzen da nazioarteko finantza-arauketa bateratzeaz. Batzorde horrek hartutako erabakien bidez kreditu-erakundeetarako taxututako lehen arautegian, arrisku guztien gainean % 8ko gutxieneko kapitala finkatu zen (Basilea I, 1988). Geroago, 2004an, Basilea II hitzarmenak hobetu egin zuen arriskua zenbatesteko mekanismoen sentiberatasuna, eta beste bi zutabe eman zituen: erakunde bakoitzak bere kapitala eta arriskuak ebaluatzearena (II. zutabea) eta merkatu-diziplinarena (III. zutabea). 2010eko abenduan, arau-esparru berria onartu zuen Batzordeak: Basilea III, alegia. Kalitate handiagoko tresnen bidez, kapital-eskakizunak handitzen ditu, eta sendoa izatea eta erakundeetan eta herrialdeetan homogeneotasunez aplikatzea du xede. Kapitalari buruzko akordio berriak kapital-ratioen gardentasuna eta alderagarritasuna hobetu zuen. Gainera, zuhurtziazko tresna berriak ere erantsi zituen, likideziaren eta palanka-efektuaren alorretan.

Europar Batasunak bere ordenamendu juridikoan txertatu zituen Basilea III akordio horiek, 2019ko urtarrilaren 1era bitartean faseka sartzeko eredu baten —phase-in— barruan. Horretarako, bi esparru erabili zituen: Europako Parlamentuaren eta Batzordearen 2013ko ekainaren 26ko 2013/36/UE (CRD-IV) Zuzentaraua, kreditu-erakundeak jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeen eta inbertsio-enpresen zuhurtziazko gainbegiratzeari buruzkoa, eta Europako Parlamentuaren eta Batzordearen 2013ko ekainaren 26ko 575/2013 Erregelamendua (EBrena) (aurrerantzean CRR), kreditu-erakundeek eta inbertsio-enpresek Europako Erkidegoen Egunkari Ofizialean dituzten zuhurtziazko betekizunei buruzkoa eta 2014ko urtarrilaren 1ean aplikatzekoa.

Ordenamendu juridiko nazionala nazioartetik datozen arautegi-aldaketetara egokitzeko asmoarekin, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-erakundeen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa, onetsi zen, 2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak eta Espainiako Bankuaren 2/2014 Zirkularrak, trantsizio-epealdian aplikatzekoak diren errekerimenduetarako arautze-aukerak ezartzen dituenak, abiatutako transposizioari jarraikiz. Indarreko arautegiak (I. zutabeak) ezartzen dituen gutxieneko baliabide propioetarako errekerimenduak kalkulatzeko, Taldea kredituaren, merkatuaren eta eragiketaren alorretako arriskuaren mende zenbateraino jartzen den hartzen da aintzat. Horrez gain, arrisku-kontzentrazioaren mugak bete behar ditu Taldeak.

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuak, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-entitateen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa, garatzen duenak, Lege horren araudi-garapena osatzen du, eta testu bakar batean elkartzen ditu kreditu-erakundeen antolamenduari eta diziplinari buruzko erregelamendu-mailako arau guztiak, hura argitaratu arte eman zirenak.

Halaber, azpimarratzekoa da 2015ean eta 2016an zehar CRR Erregelamendua osatzen duten arau berriak argitaratu direla, fondo propioei, likideziari, I. zutabeko arriskuei eta kapital-errekerimenduei dagozkien gaitan.

Horrela, bada, 2016ko otsailaren 2an, Espainiako Bankuak 2/2016 Zirkularra jaulki du, Espainiako ordenamendu juridikoan 2013/36/UE Zuzentarauaren transposizioa egiteko helburuz, kreditu-erakundeei dagokienez. Horrez gain, 575/2013 Araudiak (EBrenak)

nazioko agintaritza eskudunari aitortzen dizkion aukeretako bat jasotzen du Zirkularrak, Espainiako Bankuak 2/2014 Zirkularrean erabilitakoak osatuz.

Bestalde, Zirkular horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2011ko azaroaren 16ko 2011/89/UE Zuzentarauaren transposizioaren alderdi batzuk ere garatzen ditu. Zuzentarau horrek 98/78/CE, 2002/87/CE, 2006/48/CE eta 2009/138/CE Zuzentarauak aldatzen ditu, finantza-konglomeratu bat osatzen duten finantza-erakundeen gainbegiratze osagarriari dagokionez. Zuzentarau horren transposizioa, funtsean, eginda dago, bai 10/2014 Legeak bai 84/2015 Errege Dekretuak honako arau hauetan egindako aldaketen bidez, hurrenez hurren: 5/2005 Legean, apirilaren 22koan, finantza-konglomeratuen gainbegiratzeari buruzkoan eta finantza-sektoreko beste lege batzuk aldatzekoan, eta lege hori garatzen duen 1332/2005 Errege Dekretuan.

CRR Erregelamenduan ezarritako eskakizunei jarraikiz, kapitalaren % 8ko ratioa bete beharko dute, une oro, kreditu-erakundeek. Dena den, kontuan izan behar dugu, arau-esparru berrian arautzaileek beren ahalmenak erabil ditzaketela, erakundeei aparteko kapital-maila bat eskatzeko.

Zentzu horretan, Entitateak jakinarazpen bat jaso zuen Espainiako Bankutik, Entitateari aplikagarri zaizkion zuhurtziazko gutxieneko errekerimenduen inguruko erabakiari buruz. Horren arabera, Caja Laboralak % 7,38ko CommonEquityTier 1 (CET 1) ratioa izan behar du, phased-in kapital erregulatorioaren gainean neurtua. Errekerimendu horrek barne hartzen ditu 1. oinarriak eskatzen duen gutxienekoa eta 2. oinarriaren eskakizuna, bai eta kapital-kontserbazioaren koltxoia ere. Aldi berean, 1. zutabearen % 8ko eskakizunetik abiatuz, Kapital Osoaren phased-in gutxieneko errekerimenduak % 10,88koak dira.

CRR Erregelamenduan zehazten diren merkatua informatzeko betebeharrak betetzea da txosten honen helburua, eta Caja Laboral taldearen 2016ko abenduaren 31ko Zuhurtziazko Garrantziko Informazioaren dokumentua osatzen du. Barne Ikuskaritzako Departamenduak egiaztatu zuen eta Kontseilu Errektoreak onartu, 2017ko martxoaren 28an.

2. Aplikazio-eremua

a) *Erregelamendu honen eskakizunak bete behar dituen erakundearen izena*

Dokumentu honetako informazioa Caja Laboral Popular Coop. de Crédito erakunde nagusitzat duen kreditu-erakunde talde bateragarriari dagokio, CRR Erregelamenduaren 436. artikulua ezartzen duenari jarraituz. Aurrerantzean, Caja Laboral Taldea edo Taldea aipatuko dugu informazio bateratuari dagokionean, eta Caja Laborala edo Erakundea informazio indibidualari dagokionean.

b) *Bateratze-oinarrian kontabilitateari eta zuhurtasunari dagokienez dauden aldean laburpena, eta barne hartzen dituen erakunde azalpen txikia*

Ondoren, Talde Bateragarria osatzen duten sozietateen xehetasunak azalduko ditugu, bai eta taldeko partaidetzako sozietateen zerrenda ere.

<i>Gizartea</i>	<i>Jarduera</i>	<i>Baterakuntza- metodoa</i>	<i>Partaidetzaren %-a</i>
Caja Laboral Popular Coop. de Crédito – Lan Kide Aurrezki	Kreditu-erakundea	Matrizea	
Jardueratik bateragarriak diren finantza-erakundeak			
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	Inbertsio-fondoan kudeatzailea	Erabateko integrazioa	% 100
Caja Laboral Pensiones GFP SA	Pentsio-fondoan kudeatzailea	Erabateko integrazioa	% 100
ISGA Inmuebles SA	Higiezinetak aktiboan kudeatzailea	Erabateko integrazioa	% 100
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	Partaidetza-edukitzailea	Erabateko integrazioa	% 100
Sociedad de Gestión de Activos Caja Laboral SA	Higiezinetak aktiboan kudeatzailea	Erabateko integrazioa	% 100
Credilka SA	Sozietate anonimoa	Erabateko integrazioa	% 100
Caja Laboral Banca Seguros OBSV SLU	Banka Aseguruetako operadorea	Erabateko integrazioa	% 100
Partaidetzako sozietateak			
Seguros Lagun-Aro Vida SA	Aseguruak	Partaidetza	% 100
Seguros Lagun-Aro SA	Aseguruak	Partaidetza	% 100
ICR Institutional Investment Management SGIIC SA	Inbertsio-fondoan kudeatzailea	Partaidetza	% 21,43

1. taula: Talde Bateragarria eta partaidetzako sozietateak

Jarraian, CRR Erregelamenduaren eraginetarako kreditu-erakunde talde bateragarriaren eta talde bateratuaren artean dauden alde nagusiak laburbilduko ditugu, 4/2004 Zirkularrean zehazten denari jarraikiz.

Talde bateragarriari buruzko informazioa osatzeko, aldi berean beren jardueratik entitate bateragarriak diren mendeko sozietateak baino ez dira bateratu Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularrak zehaztutako integrazio globalaren metodoa erabiliz. Jardueratik bateragarriak ez diren mendeko sozietateei dagokienez, partaidetzaren metodoa ezarri da, Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularraren Berrogeita Bederatzigarren Arauak zehazten duenaren arabera.

Taldearen urteko kontu bateratuak egiterakoan, berriz, mendeko enpresa guztiak integrazio globalaren metodoa ezarriz bateratu dira, beraien jardueragatik bateragarritzat hartzeko behar diren baldintzak bete ala ez.

Beraz, araudi bataren edo bestearen arabera desberdin bateratzen diren sozietateak honako hauek dira:

	<i>Baterakuntza-metodoa</i>	<i>Baterakuntza-metodoa</i>
<i>Entitatea</i>	<i>CRR Erregelamenduaren arabera</i>	<i>4/2004 Zirkularraren arabera</i>
Seguros Lagun-Aro Vida SA	Partaidetza	Erabateko integrazioa
Seguros Lagun-Aro SA	Partaidetza	Erabateko integrazioa

2. taula: CRR Erregelamenduaren eta 4/2004 Zirkularraren arabera modu desberdinean integratzen diren Sozietateak

Bestalde, CRR Erregelamenduaren 36. artikuluan i) idatz-zatian ezarrita dagoenez, Entitateak finantza-erakundeetan zuzenean, zeharka edo sintetikoki dituen tresnak baliabide propioetatik kendu behar dira, Entitateak inbertsio nabarmena duenean horietan; partaidetzakoaren kapitalean % 10etik gorako partaidetza hartzen da inbertsio esanguratsutzat. Halaber, 48. artikuluan arabera, ez dago zenbateko horiek zertan deduzitu, zenbait atalase gainditzen ez dituzten artean.

Aurreko paragrafoan esandakoari jarraikiz, baliabide propioetan ez da inolako zenbatekorik deduzitu.

c) *Enpresa nagusiaren eta mendekoen artean fondo propioak berehala transferitzeko edo pasiboa itzultzeko gaur egun dauden edo etorkizunerako aurreikusten diren eragozpen praktiko edo juridiko garrantzitsuak*

Gaur egun ez dago inolako eragozpenik, ez materialik, ez praktikorik, ez juridikorik, Caja Laboralaren eta mendeko erakundeen artean fondo propioak transferitzeko edota pasiboa itzultzeko.

d) *Baterakuntzan sartuta ez dauden mendeko guztietan galdatzen direnak baino fondo propio erreale txikiagoak izatea dakarren zenbatekoa guztira, eta mendeko sozietate horien izena edo izenak*

Gaur egun, Caja Laboralaren Talde Bateratuan ez dago talde bateragarrian sartu gabeko mendeko erakunderik, ez eta araudi aplikagarriak eskatzen dituen gutxieneko baliabideak ez dituen talde mistoko aseguru-erakunderik ere.

e) *7. eta 9. artikuluetako xedapenen erabilera*

2016-12-31n, ez da arauaren 7. eta 9. artikuluetan aurreikusitako salbuespena erabili.

3. Politikak eta helburuak arriskuen gestioan

Finantza-erakundeen eguneroko jardunean presente dago arriskua, eta, ondorioz, arriskuen gestioa eta horien kontrol eraginkorra jardueraren funtsezko atala eta lehiakortasunean abantaila eskuratzeko faktore erabakigarria dira, Caja Laboralean. Zuhurtzia-parametroak erabiltzea hartu dugu arriskuak kudeatzeko filosofia orokortzat, eta arrisku horiek egoki neurtzeko eta kontrolatzeko mekanismoak, sistemak eta baliabideak erabiltzea. Ez dugu aiantzi, gainera, barne-ereduetan oinarritutako arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko modu moderno eta dinamikoan sakondu nahi dugula, Entitateari ahalbidetuko baitiote bere arriskuak hobeto ezagutzen eta horien kontrola eta gestioa optimizatzen.

Erabakiak hartzeko prozedurak eta arriskuei aurre egiteko jardueren mugak antolatzea da arriskuen politikaren helburua, hain zuzen ere, emaitzak etengabe sortzeko eta, horrela, Entitatearen kaudimena ziurtatzeko, gainbegiraleak ezarritako arau-esparruaren baitan, betiere.

Entitateak, arriskuen barne-gestioa Basileako araudiari eta araudi hori European ezarri duen CRR Erregelamenduari egokitzeko xedearekin, hainbat barne-organo eratu ditu, zuzentarau horiek prozesu eragile eta formaletan ezartzen direla ziurtatzeko.

Kontseilu Errektorea

Entitatearen administrazio-organo gorena den aldetik, Kontseilu Errektorea da arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken arduraduna. Hori dela eta, arriskuak zorrotz kontrolatzeko eta arriskuen inguruko informazioaren deskargu sistematikoa bidaltzeko eskatzen dio Zuzendaritza Nagusiari. Era berean, Kontseilu Errektoreak presentzia zuzena dauka batzorde batzuetan.

Arrisku Batzordea

2014aren amaieran eratu zelarik, Entitatearen Arriskuarekiko Grinaren Esparrua zehazteaz eta arriskuei jarraipena egiteaz arduratzen da Arrisku Batzordea.

Gaur egun, Kontseilu Errektoreko bost kidek osatzen dute Arrisku Batzordea, eta 2016an 7 aldiz bildu da. Haren funtzionamendua agiri honen 4. puntuko d. paragrafoan azaldu da.

Zuzendaritza Nagusia

Kontseilu Errektoreak eskuordetuta, arrisku-politikak ezartzeaz arduratzen da Zuzendaritza Nagusia. Horretarako, Zuzendaritzak bereizi egin ditu gestio komertziala eta arriskuen gestioaren erantzukizuna, batetik, eta arriskua neurtu eta kontrolatzekoa, bestetik.

Bestalde, Entitateak aurrean dituen arriskuen egoeraren eta bilakaeraren jakitun egon dadin Kontseilu Errektorea, Zuzendaritza Nagusiak txosten bat bidaltzen dio, hiru hilean behin, mugak eta ezarritako prozedurak zer neurritan betetzen diren azpimarratuz, bereziki.

Aktiboen eta Pasiboen Batzordea (APB)

Arriskuen Arearen txostenaren bidez arrisku multzoa kontrolatzeaz arduratzen da, hilean behin.

Arriskuen Arearen eta, zehazki, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren euskarria duelarik, interes-tasaren arriskua (arrisku estrukturala), likidezia-arriskua, merkatu-arriskua eta kreditu-arriskua kontrolatzen duen organoa da APB.

Eragiketa Arriskuaren Batzordea

Eragiketa-arriskua kontrolatzen duen organoa da. Eragiketa-arriskuaren gestioari loturiko garrantziko erabakiak hartzean datza horren egitekoa. Batzordean, hiru hilean behin, honako alderdi hauek jorratzen dira:

- Epealdiko eragiketa-gertaerak: guztizkoak, guztizkoak kategoriaren arabera sailkatuta eta banakako kasu nabarmenak.
- Auto-ebaluazioak: emaitzak, arrisku handieneko eremuak eta ekintza-plan nabarmenak.
- Eragiketa-arriskuagatiko kapitala.
- Eragiketa-arriskuei loturiko beste edozein alderdi.

Batzordea honako hauek osatzen dute: Zuzendaritza Kontseiluko kideek, Barne Ikuskaritzako zuzendariak, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuko zuzendariak eta Eragiketa Arriskuaren Unitateko arduradunak.

Produktuaren Batzordea

2015eko otsailean eratu zen, eta honako eginkizun hauek ditu:

- ISIN eta finantza-tresna berrien inguruko informazioa eta horiek baliozkotzea; esleitutako produktu-orrien arriskuak eta Komenentzia Testetan eta Egokitasun Testetan eskatutako puntuazioak baliozkotzea.
- Arriskua aldatu zaien produktuen inguruan informatzea eta erabakiak hartzea.
- Produktu-arriskuaren teknikari arduradunak produktuen arriskuari, arrisku handiko produktuen kontratazioari eta Komenentzia Testari eta Egokitasun Testari buruz egindako txostena berrikustea.
- Komenentzia Testean eta Egokitasun Testean eta produktuen arrisku-orrietan emandako puntuazioak berrikustea, hiruhilekoan behin gutxienez.
- Arriskuen ebaluazio-irizpideak berrikustea, hiruhilekoan behin gutxienez.

- Dagokionean Entitatearen goi-zuzendaritzak esleitzen dizkionak, Batzordearen funtzionamendutik eratorritakoak edo araudi aplikagarrian ezarritakoak, adibidez: 2017an MiFID II araudira egokitzearen ondorioz sor daitezkeenak.

Produktuaren Batzordea honako departamentu, area eta zerbitzu hauetako kideek osatzen dute: Partikularren Bankako Departamentukoek, Banka Pertsonalekoek, Inbertsio Fondoak Gestionatzeko erakundekoek, Baloreen Sekziokoek, Diruzaintzaren eta Kapital Merkatuaren Departamentukoek, Enpresen Areakoek, Bezeroarentzako Arreta Zerbitzukoek, Gestio Sozialeko Departamentukoek, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentukoek, Araudia Betearazteko Departamentukoek eta, 2016ko maiatzeko saioaz geroztik, Aholkularitza Juridikokoek.

2016ko ekitaldian zehar, ohiko hiru saio egin ditu.

Arriskuen Area

Zuzendari nagusiaren mende dago, eta honako departamentu hauek hartzen ditu barne: Arriskuen Gestioa, Jarraipena eta Berreskurapenak, Arriskuaren Kontrol Globala eta Aholkularitza Juridikoa.

Partikularren eta enpresen kreditu-arriskuaren onarpen, jarraipen eta berreskurapenaren ardura zentralizatzen du zentzu zabalean. Era berean, kreditu-arriskuaren barne-ereduak eraiki eta mantentzeaz eta likideziaren, interes-tasen, merkatuaren eta eragiketen arriskuak neurtu eta kontrolatzeaz ere arduratzen da. Arriskuak gestionatzeko erantzukizuna area bakarraren esku uzteari esker, sinergiak sortzen dira arrisku-politikaren orientabideen transmisioan eta arintasuna eragiketetan, bai eta arrisku guztiak hobeto ezagutu eta kontrolatzeko aukera ere.

Kreditu-arriskuen onarpenaren, jarraipenaren eta berreskurapenaren eraginkortasuna areagotzea du xede, bai eta Entitatearen arriskuen erabateko kontrolean sakontzea ere.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago. Arrisku guztien ikuspegi orokorra ematen du, Entitateak aurrean dituen arrisku guztien neurketa eta kontrola departamentu bakarrean biltzen baita.

Hona hemen haren zereginetako batzuk:

- Arrisku guztiak neurtzea eta kontrolatzea.
- Kreditu-arriskua onartzeko eta jarraipena egiteko barne-ereduak eraikitzea eta mantentzea, Basileako errekerimenduen arabera.
- Basileako II. zutabearen testuinguruan, arriskuak eta ICAAP eta ILAAP prozesuak gobernatzea eta, Basileako III. zutabearen testuinguruan, Zuhurtziazko Garrantziko Txostena egitea.
- Modu agregatuan I. zutabearen nahiz II. zutabearen kapital-errekerimenduen arrisku guztiak kuantifikatzea.

- APBn aktiboki parte hartzea, haren euskarri nagusia baita, arriskuen kontroleko txostenak ematen dizkion heinean.
- Gainera, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak beste ardua zehatzago batzuk ere baditu, sekzio hauetan: Merkatu Arriskuarenean, Metodologienean eta Eragiketa Arriskuarenean.

Arriskuen Kudeaketaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta, Entitatearen arrisku-politika orokorraren testuinguruan, partikularren eta enpresen kreditu-arriskua gestionatzeaz arduratzen da.

Haren zereginen artean daude:

- Gestio komertzialean arriskuen onarpen-politika ezartzea.
- Kreditu-hartzaileen eta proiektuen kreditu-arriskua aztertzea eta ebaluatzea.
- Horretarako behar diren prozedurak, tresnak eta atribuzio-mailak ezartzea:
 - eragiketen edo bezeroen txostenen edukiak
 - eragiketen instrumentazioa
 - kreditu-hartzaileak sailkatzeko eta jarraipena egiteko irizpideak
- Eragiketak berresteko organoetan parte hartzea.

Hainbat sekzio ditu: Enpresa Handien Arriskuen Azterketa, ETE-en Arriskuen Azterketa, Negozioen eta Enpresa Txikien Arriskuen Azterketa, Partikularren Arriskuen Azterketa, eta Arriskuen Analisisiko eta Prozesuetako Laguntza.

Jarraipenaren eta Berreskurapenen Departamentua

Enpresak berandutzean sartu baino lehen dituzten arriskuen jarraipena egiteaz arduratzen da, bai eta Entitateko bezeroen berandutzeagatiko inbertsio irregularreko egoerak berreskuratzeaz ere. Zenbateko batetik gorako kobraezinen zehapenetan hartzen du parte, Batzorde Delegatuan eta Batzorde Nagusian duen partaidetzaren bidez.

Hiru sekziotan egituratzen da: Auzietako Aholkularitza Juridikoa-Partikularrak, Auzi-aurrearen Kudeaketa, Arriskuen Jarraipena eta Telekobrantza-Adiskidantzako Berreskurapena.

Altxortegiaren eta Kapital Merkatuaren Departamentua

Finantzen Arearen mende dago eta finantza-erakundeen eta errenta finko pribatuaren kreditu-arriskua, merkatu-arriskua, epe laburreko likidezia-arriskua eta APBn hartutako erabakien ondoriozko posizioak gestionatzeaz arduratzen da.

Bi sekzio ditu: Altxortegia eta Kapital Merkatua.

Barne Ikuskaritzako Departamentua

Entitateari barne-auditoria egitea da Barne Ikuskaritzako Departamentuaren zeregina. Hierarkiari begira, zuzendari nagusiaren mende dago eta, funtzionaltasunari begira, Ikuskaritza Batzordearen mende.

Barne Ikuskaritzako Departamentuan lau eginkizun bereizten dira, jardueraren arabera: Prozesu eta Arrisku Zentralizatuen Ikuskaritza (Departamentu Zentralen Ikuskaritza), Prozesu eta Arrisku Deszentralizatuen Ikuskaritza (Bulegoen Ikuskaritza), Urrutiko Ikuskaritza eta Barne Metodoak (Urrutiko Ikuskaritza) eta Informatika Prozesuen eta Arriskuen Ikuskaritza (Informatika Ikuskaritza).

Barne Ikuskaritza aseguramendu eta kontsultarako eginkizun independentetzat eta objektibotzat eratu da, Entitatearen eragiketei balioa emateko eta hobetzeko. Helburuak betetzen laguntzen du, ikuspegi sistematikoa eta diziplinatua emanaz, arriskuen gestio, kontrol eta gobernurako prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzeko.

Entitateak arriskuen gestioari berrikuspen globala egitea bermatzen du eta arriskuaren gestio egokirako beharrezkoa den espezializazioa lortzen du, Barne Ikuskaritzaren antolamenduari esker.

Funtsean, hauek dira arriskuak berrikusteko esleitutako eginkizunak:

- Kontrolaren ingurunea ebaluatzea.
- Negozioaren arriskuen gestio-prozesuak hobetzea.
- Entitatearen eragiketak hobetzea.
- Gardentasuna eta Gobernamendu Ona bermatzea.
- Kontabilitateko eta kontroleko informazioaren fidagarritasuna bermatzea.

Araudia Betearazteko Departamentua

Araudia Betearazteko Departamentua Finantzen Arean dago eta, aldi behingo alerta-prozesuetan eta beste berrogeita hamar bat prozesu berezitan oinarrituta, eragiketa susmagarriak antzemateaz arduratzen da. Hona hemen haren jarduera-eremuak:

- Kapital-zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzea.
- Merkatu-abusua antzematea.
- Balore Merkatuko Jokabideen Barne Araudia.
- MiFID araudia.
- Datu pertsonalen babesa.

- Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodea.

3.1. Kreditu-arriskua

a) Gestio-estrategiak eta -prozesuak

Kreditu-arriskua

Kreditu-hartzaileek Entitateari ordaintzeko betebeharra betetzen ez dutelako sor daitekeen galera-arriskua da kreditu-arriskua. Bereizitako gestio-esparruei dagozkenez, bi mota bereizten dira kreditu-arriskuan: altxortegiaren eta kapital-merkatuaren jardueraren ondorioz sortzen dena eta partikularrekin, autonomoekin eta enpresekin egin ohi den inbertsio-jardueraren ondorioz sortzen dena.

Entitateak arriskua gestionatzeko hainbat politika eta prozedura ezarri ditu, arrisku horren gestioa hobetu eta sukurtsal-sarean berrespena bizkortzeko eta, aldi berean, kaudimenari buruzko araudiak ezarritako arau-errekerimenduak betetzeko.

Arriskua onartzeko prozedura antzekoa da segmentu guztietan. Dena den, enpresa-segmentuetan ratinga erabiltzen da bezeroaren kreditu-maila neurtzeko; partikularretan, berriz, scoringa erabiltzen da onarpen erreaktiboan eragiketa/bezeroa binomioa sailkatzeko, eta ratinga, arriskua modu proaktiboan emateko —aurrez emandakoak—.

Kontrako alderdiaren arriskua

Kontrako alderdiak eragiketa baten kutxa-fluxua behin betiko kitatu baino lehen eragiketa hori ordaintzeari uzteko arriskua da kontrako alderdiaren arriskua. Agiri honen barruan, Altxortegiaren Departamentuaren eragiketen kreditu-arriskua dela ulertzen da, eta, ondorioz, errenta finkoa jaulkitzerakoan sortzen den arriskua eta bankuen arteko eragiketen kreditu-arriskua ere bere barruan hartzen ditu.

Kontrako alderdiaren arriskua gestionatzeko, Entitatearen strategiari jarraikiz, finantza-erakundeentzako eta korporazio handientzako gehieneko muga batzuk ezartzen dira, altxortegiaren eta kapital-merkatuen esparruan. Kontrako alderdiaren/taldearen arabera mugez gain, arrisku-kontzentrazioaren gaineko hainbat muga finkatu dira, erreferentziaren, gestorearen eta arriskuaren mendekotasun-graduaren arabera.

Altxortegiaren Departamentuak zerrenda bat proposatzen du, urtean behin, linea zer kontrako alderdirekin izan nahi duen azaltzeko, eta linea horien mugak haien kreditu-kalifikazioaren arabera ezartzen dira.

b) Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa

Kreditu-arriskua

Kreditu-arriskua gestionatzeko organo nagusia Arriskuen Batzordea da. Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreko kideek osatzen dute.

Kreditu-arriskuaren kudeaketaren alorrean, Caja Laboralaren antolaketa honako area eta departamentuetan egituratzen da:

Partikularren Sarea eta Enpresetan Espezializatutako Sarea

Partikularren bulegoak eta enpresen bulegoak Partikularren Arearen eta Enpresen Arearen mende daude, hurrenez hurren; kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren lehen fasea osatzen dute, beren eskumenen barruan.

Arrisku-analisten taldeak

Tipologia bakoitzeko bezeroen (partikularren, negozio eta enpresa txikien, ETE-en eta enpresa handien) analisten taldeek osatzen dute kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren bigarren fasea.

Zerbitzu Zentraletako Batzorde Delegatua

Arriskuen Areako arduradunek eta analistek osatzen dute. Eskudantzia apalagoko mailetan berretsi ezin izan diren eragiketak berresten ditu.

Batzorde Nagusia

Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritzako kideek osatzen dute. Eskudantzia-maila gorena da.

Arriskuen Kudeaketaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta kreditu-arriskua gestionatzen du, zenbateko batetik gorako arriskuak berresteko zereginetan esku hartuz. Horretarako, Batzorde Delegatuan parte hartzen du eta Batzorde Nagusiarentzako izapideak egiten ditu, horien euskarri nagusia baita.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua

Arriskuen Arearen mende dago, eta gestio-segmentuetako kreditu-arriskuak gestionatzeko barne-ereduak eraikitzeaz eta mantentzeaz arduratzen da, bai eta Entitateak aurrean dituen arriskuen jarraipena egitea ahalbidetzen duten txostenak egiteaz ere.

Kontrako alderdiaren arriskua

Caja Laboralean, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua da banku arteko arriskuarentzako mugak ezartzearen arduraduna, Altxortegiaren Departamentuak eskatuta.

c) *Arriskuak neurtzeko eta horien inguruko informazioa emateko sistemen irismena eta izaera*

Kreditu-arriskuaren gestioaren barruan, honako fase hauek bereizten dira Entitatean:

Onarpena

Caja Laboralaren kreditu-arriskua gestionatzeko prozesuaren funtsezko atala da erabakia osatuko duten eredu estatistikoak eta erabaki-arauak erabiltzea.

Entitateak arriskuak emateko hainbat eredu ditu sarean ezarrita, hala partikularren segmentuan nola enpresen segmentuan. Eredu horiek Entitatearen barruan garatu dira, eta, irteerak osatzeko, hainbat abisu eta alerta erabiltzen dira. Horiei guztiei esker, eredu guztiekin lortutako emaitzak kreditu-arriskuak gestionatzeko politiketara eta Caja Laboralaren kreditu-zorroaren errealitatera doitzea lortzen dugu.

Jarraipena

Caja Laboralarentzat, kreditu-hitzarmenak bete daitezela jagotea da onartutako arriskuen jarraipenaren helburua. Horrela, kredituak dirauen artean arriskua areagotzen duen edozein egoera hauteman dezake. Ildo horretan, egoera aldakor batean parte hartzen duten elementu dinamikotzat hartzen dira bezeroak.

Arriskuari jarraipena egiteko, berandutze aurreko alerta-ereduak ditu Entitateak, etorkizuneko ez-ordaintzeak (30 egunetik gorako berandutzeak) iragartzen dituztenak. Horrela, egoera problematikoen gestio proaktiboa egin dezake, ez-ordaintzeak gertatu aurretik.

Berreskurapena

Arriskuen gestioaren barruan, Caja Laboralarentzat funtsezkoa da berreskurapen-jarduera. Jardun hori egiteko, Jarraipenaren eta Berreskurapenen Departamentua dauka Entitateak, hura arduratzen baita berreskuratzeen zereginaz.

Zentzu horretan, Caja Laboralak ez-ordaintzeei aurrea hartzeko tresneria dauka antolatuta, hala nola arrisku-politika egokia, arriskuen estaldura egokia eta jarraipenerako metodologia. Baina, gainera, egoera irregularrak gestionatzeko sistema bat ere badu zehaztuta, eta adiskidantza bidea edota, behar denean, auzi-bidea erabiltzen du.

d) Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak

Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikei dagokienez, inbertsio-jarduerarik handiena etxebizitzaren finantzaketara bideratuta dago, eta hipoteka-bermeak ditu. Gainera, kreditu-kalitate txarragokotzat jotako eragiketen kasuan, beste estaldura batzuk ere baditu: bermeak, diru-gordailuak eta finantza-aktiboak.

Entitateak, oro har, ondasun higiezin moduan baloratzen ditu berme errealak, tasazio-balioan. Tasazioa Espainiako Bankuak horretarako ezarrita dituen arauak betetzen dituzten entitateek egiten dute.

Altxortegiaren eta kapital-merkatuaren alorretan, finantza-erakundeekiko eta errenta finko pribatuarekiko arriskuari dagokienez, kontrako alderdiaren/taldearen, erreferentziaren, gestorearen eta mendeko arriskuaren arabera mugak finkatzen dira urtero. Horretarako,

mugak esleitzeko prozedura ezarri da, ratingetan ez ezik, hainbat iragazki eta alertatan ere oinarrituta.

Muga horiek betetzen diren ala ez egiaztatzeko, jarraipena eta kontrola denbora errealean egiten da.

3.2. Merkatu-arriskua

Arrisku-faktoreek (interes-tasak, kanbio-tasak, akzioen prezioak eta komoditien prezioak) izan ditzaketen mugimendu kaltegarrien ondorioz posizioen merkatu-balioan galerak izateko arriskua da.

a) *Gestio-estrategiak eta -prozesuak*

Merkatu-arriskuak neurtzeko, alde batetik, Zorro Estrategikorako arriskuaren zenbatekoa erabiltzen da eta, bestetik, Trading Zorrerako Value at Risk (VaR) kalkulu-metodoa.

Hori horrela, merkatu-arriskuen muga sistema honako hauen arabera finkatu da: Zorro Estrategikorako, gehienezko zenbatekoaren arabera eta Trading Zorrerako, VaRaren arabera, *stop loss*arekin osatuta.

b) *Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa*

Merkatu-arriskuen gestioan, Altxortegiaren Departamentuak eta Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak hartzen dute parte. Lehenak ezarrita duen jardueraren barruan bereganatzen ditu arrisku- eta gestio-posizioak, eta bigarrena prezioen kontrolaz, aktiboak baloratzeaz eta Altxortegiaren emaitzez eta arriskuez arduratzen da.

c) *Arriskuak neurtzeko eta horien inguruko informazioa emateko sistemen irismena eta izaera*

Merkatu-arriskua gestionatzeko, altxortegi-aretoke mota guztietako zorroak (propioak edo inorenak) gestionatzeko aukera ematen duen aplikazioa erabiltzen du Entitateak.

Tresna hori hainbat funtzio dituzten moduluetan dago banatuta:

- Posizioak denbora errealean kontrolatzea, posizio baliokideak gestionatzea eta simulazioak egitea.
- Edozein motatako jarduerak gestionatzea, emaitzei dagokienez zein arriskuei dagokienez.
- Jarduera, finantzaketa-kostua, balorazio-merkatuko datuak eta emaitzak kontrolatzea eta aztertzea.
- Eragiketak kontrolatzea (eragiketak baliozkotzea).
- Merkatu-arriskua gestionatzea, VaR analitikoa, Monte Carlo bidezko VaRa, VaR historikoa eta VaR Extreme Valuea kalkulatzearen bidez.

- Hegakortasunen eta korrelazioen inguruko matrize propioak sortzea.

d) *Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak*

Caja Laboralaren barruan, merkatu-arriskuaren gestioaren eraginkortasuna gainbegiratzeko, jarraipen-txostenak egiten dira hilean behin, gestioa zorrotzagoa izan dadin.

3.3. Eragiketa-arriskua

a) *Gestio-estrategiak eta -prozesuak*

Langileak, prozesuak eta barne-sistemak desegokiak direlako nahiz huts egin dutelako, edo kanpoko beste edozein gertakizun dela medio galerak izateko arriskua da. Gaur egun, Eragiketa Arriskuko kapital erregulatioaren berri emateko, Metodo Estandarra erabiltzen du Entitateak, CRR Erregelamenduan agertzen diren jarraibideen arabera.

Entitatean, hauek dira eragiketa-arriskuaren gestioaren oinarrizko printzipioak: langileen eta Zuzendaritzaren zuzentasun- eta etika-maila handiak, Entitate osoan kontrolaren ingurunea eta kultura eraginkorrak izatea, negozio-jardunbide zuzenekiko atxikimendua eta arrisku-esposizioarekiko tolerantzia txikia.

Eragiketa-arriskuaren gestioak erakunde osoari eragiten dio, maila guztietan. Horren ondorioz, Caja Laboralak, eta haren mendeko sozietate guztiek, esposizio guztietan aplikatzen dituzte arriskuak identifikatu, ebaluatu, jarraitu, neurtu eta arintzeko prozesuak.

Eragiketa-arriskuarentzako politika espezifikoak “Eragiketa-arriskua gestionatzeko zereginen eta politiken eskuliburua” agirian zehazten dira.

b) *Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa*

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren barruan dagoen Eragiketa Arriskuaren Unitatea arduratzen da eragiketa-arriskuaren gestio-zikloa ezartzeaz eta indarrean jartzeaz.

Eragiketa Arriskuaren Unitateak dituen zereginak bereizita daude Barne Ikuskaritzaren zereginetatik eta negozio-unitateetatik, eragiketa-arriskuaren gestioa Entitatearen gestio orokorrean eta arriskuen kontrolean txertatzeko.

Gainera, honako hauek ere badaude:

- Koordinatzaileen Sarea. Eragiketa-arriskuaren gestioa negozioaren edo euskarriaren areen egunerokoan egoki ezartzen dela bermatzea da horren zeregina.
- Balidatzailea. Departamentuko edo zuzendaritzako arduradunaren profilari egokitzen zaio. Haren zereginen artean, hauek nabarmen daitezke: bere ardurapeko

departamentuaren edo zuzendaritzaren barruan eragiketa-arriskua gestionatzeko sistemak egoki funtzionatzen duela bermatzea, eta arean gertatu diren eta eraginik handiena izan duten eragiketa-gertakizunen jarraipena ikuskatzea.

c) Arriskuak neurtzeko eta horien inguruko informazioa emateko sistemen irismena eta izaera

Eragiketa-arriskuaren gestioan erabiltzen den tresna informatiko nagusia GIRO aplikazioa da. Datu kualitatiboak nahiz kuantitatiboak jaso eta biltzen ditu. Zehazki:

- Arriskuen autoebaluazioak eta ekintza-planak.
- Eragiketa-galerei buruzko datu-basea.

Hauek dira eragiketa-arriskuaren eredu hornitzen duten iturriak, kanpokoak zein barrukoak:

- Datu-base kualitatiboa, arrisku-mapak eta kontrolak gestionatzeko eta mantentzeko, eta autoebaluazioak eta ekintza-planak egiteko.
- Datu-base kuantitatiboa, eragiketa-arriskuen ondorioz gertatu diren barne-galerak erregistratzeko.

d) Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak

Entitatean, eragiketa-arriskua arintzeko eta prebenitzeko politikaren oinarriak hauek dira: eragiketa-arriskua gestionatzeko tresnetan erregistratutako gertakizunen historikoa aztertzea eta, azterketa horretan oinarrituz, ekintza-planak garatzea.

Horretarako, lehen esan dugunez, galera-gertakizunak prebenitzea eta jarraipenerako ekintzak aktiboki gestionatzea ahalbidetzen duten hainbat tresna dauzka.

3.4. Negoziazio-zorrotik kanpoko balantzearen interes-tasaren arriskua

a) Gestio-estrategiak eta -prozesuak

Entitatearen emaitza-kontuan eta ondare-balioan interes-tasen aurkako mugimendu batek eragin ditzakeen galerekin du zerikusia interes-tasaren arriskuak.

Caja Laboralak sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arrisku-maila, eta, horretarako, gestio-eredu aktibo bat ezartzen du, Entitatearen emaitza-kontuan edo balio ekonomikoan eragin negatiboa izan dezaketen edota horiek nabarmen baldintza ditzaketen ustekabeko bilakaerei aurrea hartzeko.

Interesen arrisku-maila kalkulatzeko, interes-tasen bilakaerak Entitatearen Interesen Marjina nahiz Balio Ekonomikoan zer eragin daukan balioztatzen da.

Caja Laboraleko Kontseilu Errektoreak muga bat ezarri du interes-tasaren arriskuarentzat, eta horixe erabiltzen du APBk gestio-esparrua zehazteko.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren ardura da interes-tasaren arriskuari buruzko txostenak egitea, gero APBri aurkezteko. Horretaz gain, hiru hilean behin, hileroko txostenen eta APBk hartutako erabakien laburpena egiten da, Zuzendaritza Nagusiak Kontseilu Errektoreari horren guztiaren berri eman diezaion.

b) Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua interes-tasaren arriskua kontrolatu eta jarraipena egiteaz arduratzen da, eta Aktiboen eta Pasiboen Batzordea jakinaren gainean izaten du, horixe baita arriskuok kontrolatzearen eta gestionatzearen azken arduraduna.

c) Arriskuak neurtzeko eta horien inguruko informazioa emateko sistemen irismena eta izaera

Interes-tasaren arriskua gestionatzeko aplikazio bat dauka Entitateak, FOCUS izenekoak, eta gainbegiraleari emaitzak eta gestiorako informazioa eskaintzen dizkio:

- Balio-handitzearen gaparen kalkulua.
- Interes-tasen egoera desberdinen eta negozioaren bilakaeraren arabera aurreikus daitezkeen Marjina Gordina eta balio ekonomikoa.
- RI1, RI2 eta RI3 egoera-orriak, gainbegiralearentzat.

d) Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak

Interes-tasaren arriskurako gehieneko muga bat dauka ezarrita Caja Laboralak, eta ezin du inoiz gainditu. Ezarritako prozeduraren arabera, muga horretara iritsiz gero, egoera birbideratzeko neurri egokiak hartu beharko ditu. Gehieneko arrisku-muga hori gainditzeko, Kontseilu Errektorearen esanbidezko onespena beharko da.

Nolanahi ere, APBk proaktibotasunez gestionatzen du interes-tasaren arriskua, eta estaldurari buruzko erabakiak merkatuak eskaintzen dituen aukeren arabera eta Entitatearen emaitza-kontuaren aurreikuspenen arabera egiten du, ezarritako arrisku-maila errespetatuz betiere.

Aldian-aldian estalduren eraginkortasuna neurtzeko ebaluazioak egiten dira.

3.5. Likidezia- eta finantzaketa-arriskua

a) Gestio-estrategiak eta -prozesuak

Caja Laboralean arriskua gestionatzeko erabiltzen diren politika eta prozedurak “Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburuan” daude jasota. Horien arabera, likideziari jarraipen eta kontrol sistematikoa egin behar zaio: likideziaren egoerari buruzko txostena egunero sortu, hilean behin altxortegi-plana sortu eta likidezia-helburuen bilakaera eta desbiderapenak (hori sortzen duten partidak ere bai) hilean behin aztertu.

b) Arriskua gestionatzeko zereginaren egitura eta antolaketa

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuan egiten dira likidezia- eta finantzaketa-arriskua kontrolatu eta jarraitzeko lanak, eta Aktiboen eta Pasiboen Batzordea jakinaren gainean izaten du, horixe baita arriskuok kontrolatzearen eta gestionatzearen azken arduraduna.

c) *Arriskuak neurtzeko eta horien inguruko informazioa emateko sistemen irismena eta izaera*

Likidezia-arriskua gestionatzeko, FOCUS izeneko aplikazioa dauka Entitateak, eta likidezia sistematikoki kontrolatzea eta jarraipena egitea ahalbidetzen du.

d) *Arriskuak estaltzeko eta murrizteko politikak, eta horien eraginkortasuna etengabe gainbegiratzeko estrategiak eta prozesuak*

2010eko martxoan, “Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburua” onetsi zuen Kontseilu Errektoreak. Helburuak, mugak eta kontrolerako eta jarraipenerako aldagaiak ez ezik, likideziaren Kontingentzia Plana ere jasotzen du. Eta, eskuliburu horri jarraikiz, Kontseilu Errektoreak urtero berrikusten ditu muga eta helburu horiek.

Likideziaren gestioari buruzko atal kualitatibo horri arlo kuantitatiboa erantsi behar zaio. Horren arabera, egoera eroso dugula esan daiteke. Ondorioz, Entitateak ez du beharrezkoa ikusten likidezia-arriskua estaltzeko aparteko kapital-zuzkidurarik egitea.

3.6. Arrisku sistemiko globala

36/2013/UE Zuzentarauaren 131 artikuluari jarraikiz, Caja Laborala ez da garrantzi sistemiko globala duten erakundeen artean sailkatu.

3.7. Zamarik gabeko aktiboak

Europako Banku Agintaritzak ezarritako arautegiaren arabera, likidezia lortzeko eragiketetan berme gisa ekarritakoak edo jasotakoak dira aktibo konprometituak, baita finantzaketa ez den arrazoiren bategatik pasiboei lotutakoak ere.

2016an zehar, aktibo konprometituen batezbestekoa 3.350 milioi eurokoa izan da.

AKTIBOAK	ZAMADUN AKTIBOAK		ZAMARIK GABEKO AKTIBOAK	
	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	Arrazoizko balioa (mila €-kotan)	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)
Erakunde aitortzailearen aktiboak	3.349.956		17.440.119	
Ondare-tresnak	0	0	314.920	314.871
Zorra adierazten duten baloreak	1.269.693	1.294.831	3.532.369	3.552.417
Maileguak eta aurrerakinak	2.080.263		12.121.115	
Beste aktibo batzuk	0		1.471.715	

3. taula: Aktibo konprometituak edo zamarik gabekoak

Hurrengo taulan ikus daitekeenez, jasotako berme konprometituen urteko batezbestekoa 0 milioi eurokoa da.

JASOTAKO BERMEAK	JASOTAKO BERME KONPROMETITUAK EDO JAULKITAKO AUTOZORROA Arrazoizko balioa (mila €-kotan)	JASOTAKO BERMEAK EDO KONPROMETITZEKO MODUAN DAGOEN JAULKITAKO AUTOZORROA Arrazoizko balioa (mila €-kotan)
Erakunde aitortzaileak jasotako bermeak	0	0
Ondare-tresnak	0	0
Zorra adierazten duten baloreak	0	0
Jasotako beste berme batzuk	0	0
Jaulkitako zorra adierazten duten balore propioak, bermatutako bonuak edo aktibo propioen titulizazio-bonuak ez bezalakoak	0	0

4. taula: Jasotako berme errealak

Horrela, jaulkitako finantza-pasibo lotuen batezbestekoa 3.086 milioi eurokoa da, grabatutako aktiboen batez besteko zenbatekoa 1.877 milioi eurokoa izanik.

JASOTAKO AKTIBOAK ETA BERMEAK, LOTUTAKO ZAMA ETA PASIBODUNAK	LOTUTAKO PASIBOAK, KONTINGENTEAK EDO MAILEGATUTAKO BALOREAK	AKTIBOAK, JASOTAKO BERMEAK ETA KONPROMETITUTAKO AUTOZORROA, TITULIZAZIO BONOAK KANPO UTZITA
Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	3.086.228	1.877.472

5. taula: Aktibo konprometituak/jasotako bermeak eta lotutako pasiboak

3.8. Arriskua gestionatzeko mekanismoak Entitatearen profilerara eta estrategiara egokitzea

Kontseilu Errektorea, Entitateak hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen arduradun gorena, da Barruko kapitalaren egokitasuna ebaluatzeko prozesuaren (ICAAPen) eta Barruko likideziaren egokitasuna ebaluatzeko prozesuaren (ILAAPen) erantzulea. Urtean behin, prozesu horiei buruzko informazioa ematen zaie agintari gainbegiraleei, Ikuskaritzako berrikuspen- eta ebaluazio-prozesuaren barruan ebaluatu ahal izateko. Gai hauek ukitzen ditu, batez ere, informazio horrek:

- Arriskuen eta ICAAP eta ILAAP prozesuen gobernamentua.
- Arriskuen definizioa, arrisku materialen ebaluazioa eta horien barruko kapitalaren kalkulua.
- Kapitalaren plangintza
- Likideziaren nahikotasunaren ebaluazioa.
- Negozio eredua.
- Etorkizuneko jarduketa-plana.

Ondoren, aitorpen labur bat egiten da, hauek azaltzeko: negozio-eredua iraunkorra eta errentagarria dela, gobernantza egokia dela eta Entitatearen errealitatera egokituta dagoela, eta baliabide propioek eta likideziak nahikotasunez estaltzen dituztela arau-beharrak eta barruan estimatutako beharrak.

3.9. Enpresa-estrategiari lotutako arrisku-profilaren azalpena

Azken Kapitalaren autoebaluazio-prozesuaren arabera, egindako analisien emaitzak erakusten dute Caja Laboralak arrisku-profil ertain-txikia du. Arrisku ertain-txikiak esan gura du txikia dela Entitateak etorkizunean zailtasunak izateko duen arriskua; izan ere, berezko arrisku txikia du, barruko gobernu ona du eta arriskuak gestionatzeko eta kontrolatzeko sistema egokiak ditu bere jarduerarako.

4. Gobernu korporatiboa

a) *Administrazio-organon karguak dituzten Zuzendaritzako kideak*

Kontseilu Errektorean ez dago Zuzendaritza Kontseiluko kiderik.

b) *Zuzendaritza-organoko kideak hautatzeko politika eta haien ezagutzak, eskumenak eta esperientzia*

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreko araudiaren 5. artikuluan jasota dagoenez, kooperatibaren Kontseilu Errektoreak 12 kide titular izango ditu gutxienez eta 13 gehienez, Estatutu Sozialetako lehen xedapen iragankorrean ezarritakoaren kalterik gabe. Hamahirugarren kidea, dagokionean eta legearen aginduz kooperatiba behartuta badago, kooperatibako kontratu mugagabedun langile bat izango da. Ezin izango da beste entitate bateko jarduneko langile izan, ezein tituluren bidez ere, eta gainerako kontseilarien agintaldi eta araubide berberak izango ditu. Era berean, kooperatiben legedian aurreikusitakoen arabera hautatu eta kargugabetuko da. Horiekin batera, sei ordezkotako dira, titularrek kargua behin betiko utziz gero haiek ordezkotako, estatutuen arabera agintaldia amaitzeko geratzen den denboran.

Lau kide titular eta bi ordezkotako lan-bazkideen artean izendatuko dira. Zortzi kide titular eta lau ordezkotako gainerako bazkideen artean izendatuko dira. Batzar Nagusiak aukeratuko ditu kide titularrak eta ordezkotakoak. Bozketa sekretua izango da, eta boto kopuru handienaren arabera aukeratuko dira. Kontseilari pertsona juridikoen kasuan, pertsona fisiko bat izendatu beharko da, karguaren eginkizunak betetzeko.

2012ko azaroan sinatutako Bat egiteko Erabakiaren Lehen Xedapen Iragankorraren arabera, Ipar Kutzako beste hiru kide izendatu behar dira. 2016ko abenduaren 31n, Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreak 14 kide ditu guztira, eta, 2017ko apirilaren 1eko Batzarraren ondoren, 12 kide izango ditu berriro.

Kontseilu Errektoreko kideek egokitasun-baldintza batzuk bete behar dituzte: ohore komertzial eta profesional aitortua izatea, beren eginkizunak betetzeko ezagutza eta esperientzia egokiak izatea eta ongi gobernatzeko prest egotea. Halere, Kontseilu Errektorearen egokitasunak agerikoa izan behar du bere osotasunean, partaideen profil-aniztasuna aintzat hartuta, haren independentzia eta autonomia sendotzeko.

1. Ohore komertziala eta profesionala

Gestio osasungarria eta zuhurra gauzatzeko gaitasunari buruzko zalantzarik sortzen ez duen jokabide pertsonala, komertziala eta profesionala izan dutenek betetzen dute baldintza hori.

Hauek dira ohore komertziala eta profesionala ebaluatzeko aintzat hartu beharreko aldagaiak:

(1) Kargudunaren ibilbidea, araugintzako eta gainbegiratzeko agintariekiko harremanetan; aurreko postu edo karguak kentzeko edo utzarazteko arrazoiak; kaudimen pertsonalari eta betebeharrak betetzeari buruzko historiala; lanbide-jarduna, baldin eta erantzukizun-karguak bete baditu, jarduketa-prozesu goiztiarrean edo suntsiarazpen-prozesuan egon diren kreditu-erakundeetan, edota konkurtso-

araudiaren arabera desgaitu badute, konkurtsoko kalifikazio-epaian finkatutako desgaitze-aldia amaitu gabe dagoen bitartean; eta aipatu den araudia indarrean sartu aurreko konkurtso-prozeduretan errehabilitatu ez diren porrot eginak eta konkurtsopekoak.

(1) puntu horren eraginetarako, aldagai hauek hartuko dira bereziki kontuan:

- Kaleratzerik dagoen eta jurisdikzio eskudunak epai irmo bidez (lehen auzialdian bada ere) bidezko kaleratetzat jotzeko arrazoiak dauden, laneko arautegiaren arabera (aurretik lan-harremana izanez gero).
- Lanekoa ez den kargu- edo postu-uzterik dagoen aurretik, betebeharrak ez betetzeagatik, kargutik kentzeko erabakia hartu zuen organoaren aktan edo eragindakoari kargugabetzea jakinarazteko jakinarazpenean horrela jasotzen denean.
- Epai irmorik dagoen, pertsona hori erantzukizun-ekintza sozial edo indibidual baten erantzuletzat hartzen duena, Kapital Sozietateen Legearen arabera edo 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Kreditu Kooperatiben Legea garatzeko Erregelamenduaren (1993ko urtarrilaren 22ko 84/1993 Errege Dekretuak onetsi zuenaren) 23.3. artikulua aurreikusitakoaren arabera. Kontuan hartuko da, halaber, antzeko irismena duen ekintza korporatiborik dagoen, kapitalistak ez diren erakundeetan karguak edo postuak betez gero.
- Konkurtso-araudiaren arabera desgaituntzarik dagoen, konkurtsoaren kalifikazio-epaian ezarritako desgaitze-aldia amaitzen ez den bitartean.

(2) Delitu edo falta baten ondoriozko kondenarik eta arau-hauste administratiboaren ondoriozko zehapenik dagoen, honako hauek kontuan hartuta: (i) delitua, falta edo arau-hauste administratiboa dolozkoa edo zuhurtziagabekeriazkoa den; (ii) kondena edo zehapena epai irmoa den; (iii) ezarritako kondenaren edo zehapenaren larritasuna; (iv) kondena edo zehapena eragin zuten gertakarien sailkapena, arreta berezia eskainiz ondarearen, kapital-zuriketari buruzko araudiaren, ordena sozioekonomikoaren, herri-ogasunaren edo gizarte-segurantzaren kontrako delituei edo banku-jarduera, aseguruena, balore-merkatuarena eta kontsumitzaileen babesa arautzeko arauak hausten dituztenei; (v) kondena edo zehapena eragin zuten gertaerak norberaren onerako edo hirugarrenen txarrerako diren eta, dagokionean, kondena edo zehapena eragin duen gertaeren garrantzia, kreditu-entitatean kontseilariak dituen edo emango zaizkion eginkizunei begira; (vi) legez kontrako gertaera penal edo administratiboaren preskripzioa eta erantzukizun penalaren balizko iraingipena; (vii) aringarriak dauden eta delituaren edo arau-haustearen ondorengo portaera nolakoa den; eta (viii) delitu, falta edo arau-hausteen ondoriozko kondena edo zehapen gehiago dagoen.

(3) Arlo penalean zein administrazio-arloan ikerketa aipagarri eta oinarridunik dagoen, (2) (iv) puntuan aipatutako gertaeraren baten gainean. Dena den, kontseilari bat karguan dagoela arrazoi horiengatik ikertua bada, ez du esan nahiko ohorerik eza dagoenik.

Kontseilariak pertsona juridikoak badira, baldintza horiek aintzat hartuko dira, bai pertsona juridikoa ordezkatzan duen pertsona fisikoarengan, bai kontseilari den pertsona juridikoarengan.

2. Ezagutza eta esperientzia egokiak

Kontseiluko kideek, orotara, kreditu-erakundeak gobernatzeko moduko ezagutzak, eskuduntzak eta esperientzia izango dituzte, entitatearen jarduerak egoki ulertzeko, arrisku nagusiak barne, eta Kontseilu Errektorearen gaitasun efektiboa bermatzeko, Entitatearen mesedetan erabakiak independentziaz eta autonomiaz har ditzan.

Baterako balioztapen horretan bermatu beharko da, Kontseilu Errektoreak beharrezko profilak dituela, Izendapenen Batzordeari, Ordainsarien Batzordeari, Arrisku Batzordeari, Ikuskaritza Batzordeari eta araudiak galdatutako beste edozein batzorderi esleitutako eginkizunak egoki betetzeko.

Baterako balorazioa Kontseilu Errektorearen osaera aldatu behar den bakoitzeko egingo da, urtean behin gutxienez.

Ez da beharrezkoa izango kontseilari guztiek ezagutza- eta esperientzia-maila bera izatea, ezta kontseilari guztiek bi baldintza horiek betetzea ere, betiere haietako bat gutxienez badute eta kontseilari gehienek biak betetzen badituzte.

2.1 Banakako ezagutza egokiak

Pertsona hauek dituzte ezagutza egokiak:

- Lizentziadun-titulua edo baliokidea dutenek. Tituluak ekonomiarekin, enpresen administrazioarekin eta zuzendaritzarekin, finantzekin, finantza-erakundeekin edo zuzenbidearekin lotutako edozein espezialitateri buruzkoa behar du izan.
- Beste edozein lizentzia edo titulu baliokide dutenek, baldin eta aurreko puntuan adierazitako gaiei buruzko prestakuntza badute, ofizialtzat jotako zentro espezializatuetan egindako masterren, graduondoko ikasketen edo prestakuntza-ikastaroen bidez.
- Lizentziadun-titulua izan ez arren edo, lizentziadunak izanik, aurreko puntuetako prestakuntza ez dutenek, baldin eta hau egiaztatzen badute:
- 3 urteko edo gehiagoko prestakuntza praktikoa dutela kreditu-erakundeetan (adibidez, finantza-zerbitzuen, banku-zerbitzuen edo arrisku-gestioaren arloetan).
- 3 urtez edo gehiagoz kreditu-erakunde bateko Administrazio Kontseiluko edo Kontseilu Errektoreko kideak izan direla.
- 3 urtean edo gehiagoan enpresetan nahiz edozein motatako merkataritza-erakundetan zuzendaritza nagusiko eginkizunak edo finantzaketako, administrazioeko nahiz zuzenbideko zuzendaritza-betebeharrak izan dituztela, Entitateko postuen edo erantzukizunen tamainarekiko eta garrantziarekiko

proportzioan. Eragin horietarako, ulertuko da Entitateko postuen edo erantzukizunen tamainarekiko eta garrantziarekiko proportzionalak direnetan ezagutza egokiak dituztela, betiere, Europako Batzordearen 2003ko maiatzaren 6ko Gomendioaren edo hura ordeztzen duen erregulazioaren arabera, enpresa ertaina baino handiagoa den edozein enpresatan gestoreak edo finantza-zuzendariak izan direla frogatzen badute.

2.2 Banakako esperientzia egokia

Pertsona hauek dute esperientzia egokia:

- Espainiako Bankuaren, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren, Aseguruen Zuzendaritza Orokorraren edo atzerriko organismo baliokide baten ikuskaritzapean osorik edo partzialki dauden kreditu-erakundeetan edo beste erakunde batzuetan hiru urtez edo gehiagoz zerbitzuak eman dituztenek, finantza-zerbitzuen, banku-zerbitzuen edo arrisku-gestioaren arloetan.
- 3 urtez edo gehiagoz kreditu-erakunde bateko Administrazio Kontseiluko edo Kontseilu Errektoreko kide izan direnek.
- 3 urtez edo gehiagoz goi-administrazioko, zuzendaritzako edo kontroleko eginkizunak bete dituztenek, edo finantza-zerbitzuen, zuzenbide-zerbitzuen nahiz arrisku-gestioaren (Entitatearen jardueran daudenen antzekoen) arloetan jardun dutenek, Espainiako edo atzerriko edozein erakunde publiko edo pribatutan. Enpresa horien tamaina eta garrantzia Entitatearenen antzekoak izango dira, bai eta postuen konplexutasuna ere.

Ildo horretan, Entitateko postuen edo erantzukizunen tamainarekiko eta garrantziarekiko proportzionalak direnetan esperientzia egokia dutela ulertuko da, betiere, Europako Batzordearen 2003ko maiatzaren 6ko Gomendioaren edo hura ordeztzen den erregulazioaren arabera enpresa ertaina baino handiagoa den edozein enpresatan gestoreak edo finantza-zuzendariak izan direla frogatzen badute.

3. Gobernamendu onerako prestutasuna

Kontseilariak zintzotasunez, osotasunez eta ideia-independententziaz jardungo dute, gobernamendu onerako prest egon daitezten.

Helburu horrekin, jarraian adieraziko ditugun faktoreak balioztatuko dira, gatazka jarraitu edo estrukturalik sor ez dezaten kontseilariaren eta Caja Laboralaren interesen artean, eta kontseilariari bere eginkizunetarako behar beste denbora hartzea eragotz ez diezaioten.

Hauek izan daitezke faktore horiek:

- Iraganean edo orain beste erakunde pribatu edo publiko batzuetan karguak izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkak sortzeko arriskua egotea.
- Caja Laboralaren edo horrek kontrolatutako sozietateen Kontseilu Errektoreko beste kide batzuekin harreman pertsonala, profesionala edo ekonomikoa izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkak sortzeko arriskua egotea.

- Caja Laboralaren edo horrek kontrolatutako sozietateen kontrolaz arduratzen diren bazkideekin harreman pertsonala, profesionala edo ekonomikoa izatea eta, hori dela eta, interes-gatazkak sortzeko arriskua egotea.
- Hiru kooperatiba baino gehiagoan edo beste kreditu-erakunde batean kontseilari izatea edo pareko posturen batean egotea. Hautagaiaren egokitasuna balioztatu aurretik, Izendapenen Batzordeak adostasuna eskatuko dio Kontseilu Errektoreari, aldi berean Caja Laboralean eta beste kreditu-erakunde batean kontseilari izateari buruz.
- Lanbidea edo lanpostua dela eta Caja Laboralaren gaiez arduratzeko zailtasuna izatea.
- Edozein arrazoirengatik Kontseilu Errektorearen bileretara joateko edo Caja Laboralaren gaiez arduratzeko gaitasun fisikoa edo psikikoa ez izatea, 6 hilabetez edo gehiagoz.
- Caja Laboralarekin edozein motatako mugaeguneratutako zor galdagarriak izatea, bai bere aldetik, bai beste pertsona edo erakunde batzuen ordezkarietan, edo zor horiek dituen enpresa bateko kontseilaria, goi-zuzendaria edo langilea izatea edo bere karguan dagoela Caja Laboralarekiko betebeharrak ez betetzea, 1989ko maiatzaren 26ko Kreditu Kooperatiben 13/1989 Legearen 9.8 artikuluan aurreikusitakoaren arabera.
- Zalantzazko arriskuko bezeroa izatea edo horrelakotzat hartutako erakunde bateko kontseilaria, goi-zuzendaria edo langilea izatea. Kontseilari den pertsona juridikoaren kasuan, hori ordezkatzeko duen pertsona fisikoari ere eragiten dio baldintza horrek.

Era berean, Caja Laboralean erabakiak hartzeko prozesua eta goi-zuzendaritzako erabakiak ebaluatu eta zalantzan jartzeko kontseilariak duen gaitasuna ere balioztatuko da.

Laugarren puntu honetan xedatutakoaren kalterik gabe, Caja Laboralaren Kontseilu Errektoreko kideari hauetako konbinazioen bat onartuko zaio soilik:

- Kargu exekutibo bat eta exekutiboak ez diren bi kargu izatea.
- Exekutiboak ez diren lau kargu izatea.

Konbinazioon irismena egoki interpretatu ahal izateko, Espainiako Bankuaren 2/2016 Zirkularraren 34. arauan ezarritakoari jarraituko zaio.

c) *Aniztasun-politika, Zuzendaritzako kideen hautaketari dagokionez, politika horretan ezarritako helburu eta xedeei dagokienez, eta helburu eta xede horien betetze-mailari dagokionez.*

84/2015 Errege Dekretuak, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-erakundeentzako antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoa, garatzen duenak, 38. artikuluan ezarritakoaren arabera, administrazio-kontseiluan ordezkari gutxien duen sexuarentzat

ordezkaritza-helburu bat ezarri behar dute erakundeek, eta, helburu hori lortze aldera, ordezkari gutxien duen sexuko pertsonen kopurua handitzeko orientazioak garatu.

Kontseilu Errektoreak honako hau erabaki zuen 2015eko abenduan: hautagaiak aukeratzeko prozesuan, diskriminazioa eragin dezakeen eta sexu bateko edo besteko pertsonak aukeratzeko oztopa dezakeen edozein joera saihestea, eta 2020rako, emakumezko kontseilariak gutxienez Kontseilu Errektoreko kide guztien herenak izatea.

d) Arrisku Batzordea

Kreditu-erakundearen antolamenduari, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzko 10/2014 Legearen 37. eta 38. artikuluetan finkatutakoaren arabera, 2014. urtearen bukaeran Arrisku Batzorde bat eratu zen, arriskuak gestionatzeko. Eginkizun hori Kontseilu Errektorearen ardurapean dago, eta eginkizun operatiboetatik kanpo egon behar du, arriskuen jarraipenari espezializazio eta sakontasun handiagoak emateko. 2016-12-31n, Kontseilu Errektoreko bost kidek osatzen zuten Batzordea.

Kontseilu Errektorearen araudian (11 Bis artikuluan) daude jasota Arrisku Batzordearen zeregin bereziak, honako hauek, alegia:

- Entitateak gaur egun eta etorkizunean izan dezakeen arriskurako joera orokorraren eta horren inguruan duen estrategiari buruzko aholkularitza ematea Kontseilu Errektoreari; ildo horretan, estrategia horren aplikazioan eta Entitateak dituen edo izan litzakeen arriskuak gestionatu, ikuskatu eta murrizteko politika zehaztetan laguntzea.
- Bezeroei eskainitako aktibo eta pasiboen prezio-politikak enpresa-eredua eta entitatearen arrisku-estrategia kontuan hartzen dituela zaintzea. Hala ez bada, Arrisku Batzordeak egoera hori konpontzeko plana aurkeztuko dio Kontseilu Errektoreari.
- Entitaterako arrisku garrantzitsu guztiak gestionatu eta ikuskatzeko aholkularitza ematea Kontseilu Errektoreari.
- Arriskuak direla eta, estres-testari eta kapital-plangintzari lotutako aholkularitza ematea Kontseilu Errektoreari.
- Arriskuak gestionatzeko eta barne-antolakuntza eraginkorra izateko baliabide egokiak esleitzen direla bermatzea.
- Kontseilu Errektoretik erakundera eta alderantziz arriskuen inguruko informazio-kanal eraginkorrak daudela zaintzea eta Batzordeak berak eta Kontseilu Errektoreak jaso behar duten arriskuei buruzko informazioaren izaera, kopurua, formatua eta maiztasuna zehaztea Kontseilu Errektorearekin batera.
- Aktiboen balorazioa, kredituen kanpo-kalifikazioen erabilera, arriskuei buruzko barne-ereduak eta funtzionalki Batzordearen menpe dagoen Arriskuak Gestionatzeko Unitatea gainbegiratzea.
- Zentzuzko ordainsari-politikak eta -jardunbideak ezartzen laguntzea. Horretarako, Arrisku Batzordeak aztertu egingo du ordainsari-sisteman aurreikusitako pizgarrien

politikak arriskua, kapitala, likidezia eta etekinen aukera eta egokitasuna kontuan hartzen ote dituen, baina betiere Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen eginkizunari kalterik eragin gabe.

- Gainera, indarreko legerian nahiz Estatutu Sozialetan zehaztutako gainerako eginkizunak eta Kontseilu Errektorearen erabakiz esleitu ahal zaizkionak ere bete beharko ditu.

Araudiaren arabera, Arrisku Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia eginda edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta lehendakariaren botoak berdinketak erabakiko ditu. 2016an zehar, Batzordeak zazpi bilera egin ditu.

e) *Kontseilu Errektoreari arriskuei buruz eman beharreko informazio-fluxuaren azalpena.*

Kontseilu Errektorea, Entitatearen administrazio-organo gorena den aldetik, Entitateak hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken arduraduna da. Hori dela eta, arriskuak zorrotz kontrolatzeko eskatzen dio Zuzendaritza Nagusiari, baita, batzordeen eta txostenen bidez, arriskuen inguruko informazioaren deskargu sistematikoa bidaltzeko ere.

Batzordeak

- Eragiketa Batzordea

Eragiketa Batzordeak hamabostean behin egiten ditu ohiko bilkurak; apartekoak, ostera, lehendakariak deitzen dituenean. Lehendakariak, Kontseilu Errektoreko beste 4 kidek, zuzendari nagusiak eta Zuzendaritzako beste 4 kidek parte hartzen dute batzorde horretan.

Bezeroen kreditu-arriskurako proposamenak aztertu eta onestea da haren eginkizuna, zenbatekoan inolako mugarik gabe eta Kontseilu Errektoreak eginkizun horretarako eskuordeturik. Hilean behin, jardueraren berri emango beharko dio Kontseilu Errektoreari.

- Ikuskaritza Batzordea

Kontseilu Errektoreak Ikuskaritza Batzorde bat izendatuko du bere baitan. Kontseilu Errektoreak berak zehaztuko du zenbat kontseilarik osatuko duten Batzordea. Gutxienez hiru izango dira, ez-exekutiboak guztiak, eta, horiek izendatzeko, kontuan hartuko ditu horietako bakoitzaren ezagutza, gaitasuna eta esperientzia, bai eta Batzordearen zeregina ere. Ikuskaritza Batzordeko kide gehienak independenteak izango dira.

Kontseilu Errektoreak kide independenteen artean hautatuko du Batzordeko lehendakaria, eta lau urtean behin ordeztu egin beharko da. Lehendakari hori berriro hautatu ahal izango da, kargua utzi eta urtebete igaro ondoren.

Ikuskaritza Batzordeak honako eskumen hauek izango ditu gutxienez:

- Batzordean aztertu diren bere eskumeneko gaien berri ematea Batzar Nagusiari.
- Kontu-ikuskaririk edo ikuskaritza-sozietateak izendatzeko proposamenak aurkeztea Kontseilu Errektoreari, betiere Entitatean ezarri beharreko araudiarekin bat, gero Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusiari aurkeztu eta azken horrek onar ditzan.
- Sozietatearen barne kontrolaren (hau da, funtzionalki Batzordearen menpe dagoen barne-ikuskaritzaren) eta arriskuak gestionatzeko sistemen eraginkortasuna gainbegiratzea. Ildo beretik, kontu-ikuskaririk edo ikuskaritza-sozietateekin eztabaidatzea ikuskaritza egitean barne-kontrolerako sisteman aurkitutako ahultasun nabarmenez.
- Araututako finantza-informazioa prestatzeko eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea.
- Kontu-ikuskaririk edo ikuskaritza-sozietateekin harremanetan egotea, beraien independentzia arriskuan jar lezaketen gaien inguruko informazioa, kontuen ikuskaritza-prozesuari lotutako beste edozein gairen ingurukoa eta kontu-ikuskaritzari buruzko legerian zein ikuskaritza-arauetan aurreikusita dauden jakinarazpenak jaso eta Batzordeak aztertzeko. Nolanahi ere, urtean behin kontu-ikuskatzaileek eta ikuskaritza-sozietateek idatziz bermatu beharko diote zuzenean edo zeharka haiekin zerikusia duten erakundearekiko edo erakundeekiko independenteak direla. Ildo beretik, ikuskatzaile edo sozietateek nahiz beraiei atxikitako pertsonak edo erakundeek erakunde horiei emandako zerbitzu osagarriari buruzko informazioa eman beharko diote, Kontu Ikuskaritzari buruzko 1988ko uztailaren 12ko 19/1988 Legeak xedatutakoarekin bat.
- Urtean behin, kontu-ikuskaritzaren txostena argitaratu aurretik, kontu-ikuskatzaileen edo ikuskaritza-sozietateen independentziari buruzko iritzia jasoko duen txostena argitaratzea. Edozein kasutan, aurreko atalean aipatu dugun zerbitzu osagarriak emateari buruzko iritzia eman beharko du txosten horretan.
- Jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboko arauak betetzen direla gainbegiratzea.

Ikuskaritza Batzordea egoki deritzon bestetan bilduko da lehendakariak deituta, dela beraren ekimenez, dela edozein kidek eskatuta. Kideek pertsonalki joan behar dute bileretara, ez baitago beste inork ordezkatzeko aukerarik.

Zuzendari nagusiak Batzordeko bileretan parte hartzeko aukera izango du, hitz egiteko eskubidearekin baina botoa emateko eskubiderik gabe. Gainera, Batzordeak barneko kontu-ikuskaritzaz arduratzen den pertsona bilerara joatea eskatu ahal izango du, eta, pertsona horrek nahitaez eman beharko dio laguntza eta eskatzen dion

informazioa. Ildo beretik, Batzordeak zuzendaritza-taldeko edozein kideri, Kooperatibako edozein langileri edota kontu-ikuskariei eskatu ahal izango die bileretan parte hartzea.

Batzordea arauz osatuta geldituko da kideen erdia baino gehiago agertzen direnean. Batzordeko kideek boto bana izango dute eta emandako botoen gehiengo soilez hartuko dira erabakiak. Lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak. Batzordeak saioen aktak egin eta aztertutakoaren, lanen emaitzaren eta hartutako erabakien berri emango dio Kontseilu Errektoreari, garrantzizko gaien kasuan.

Aurreko ataletan agertzen ez diren kontuetan, Kontseilu Errektorera ezarritako funtzionamendu-arauak ezarriko dira, analogiaz. Era berean, Ikuskaritza Batzordeak araudi propioa izateko aukera du, Batzordeak berak proposatuta eta Kontseilu Errektoreak onartuta. Araudi horretan garatu eta zehaztuko dira funtzionamendu-arauak.

2016-12-31n, hiru kide ditu Batzordeak, eta bederatzi bilera egin ditu 2016ko ekitaldian zehar.

- Izendapenen eta Ordainsarien Batzordea

Kontseilu Errektoreak Izendapenen Batzorde bat eta Ordainsarien Batzorde bat eratuko ditu bere baitan, kontseilari ez-exekutiboz osatuta. Kideen heren batek gutxienez, eta Kontseilu Errektoreak izendatutako bi batzordeotako lehendakariak betiere, kontseilari independenteak izateko baldintzak bete beharko dituzte. Kontseilu Errektoreak erabakiko du zenbat kontseilarik osatuko duten Batzorde bakoitza, baina hiru izango dira gutxienez.

Batzordeak egoki deritzen bestetan bilduko dira lehendakariak deituta, dela beraren ekimenez, dela edozein kidek eskatuta. Kideek pertsonalki joan beharko dute bileretara, ez baitago beste inork ordezkatzeko aukerarik.

Batzordeak arauz eratuta geldituko dira bilerara kideen erdia baino gehiago agertzen direnean. Batzordeetako kideek boto bana izango dute eta emandako botoen gehiengo soilez hartuko dira erabakiak. Lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordeek bilkuren aktak egin eta aztertutakoaren, lanen emaitzaren eta hartutako erabakien berri emango diote Kontseilu Errektoreari, garrantzizko gaien kasuan.

Entitatean bere zereginari lotutako eginkizunak betetzen dituzten pertsonak bileretara joatea eskatu ahalko dute Batzordeek.

Aurreko ataletan agertzen ez diren kontuetan, Kontseilu Errektorera ezarritako funtzionamendu-arauak ezarriko dira, analogiaz. Era berean, Batzordeek araudi propioa izateko aukera dute, Batzordeek beraiek proposatuta eta Kontseilu Errektoreak onartuta. Araudi horretan garatu eta zehaztuko dira funtzionamendu-arauak.

Hona hemen Izendapenen Batzordearen eginkizunak:

- Kontseilu Errektoreko postu hutsak betetzeko hautagaiak bilatzea eta gomendatzea, Kontseilu Errektoreak edo Batzar Nagusiak onets ditzan.
- Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren arteko oreka ebaluatzea, izendapen zehatz baterako eginkizunak eta behar diren trebetasunak zehaztea eta postua betetzeko aurreikusita dagoen arduraldia balioztatzea.
- Aldian-aldian, eta gutxienez urtean behin, Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, osaera eta jardunbidea ebaluatzea, eta egin litezkeen aldaketen inguruko gomendioak ematea berari.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektoreko kideen eta Kontseiluaren beraren egokitasuna ebaluatzea eta ondorioak Kontseilu Errektoreari jakinaraztea.
- Aldian-aldian, Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko jorratzen duen politika aztertzea eta horren inguruko gomendioak ematea.
- Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburuan esleitzen zaizkion eginkizunak.
- Kontseilu Errektorean ordezkariarik txikiena duen sexuak izan beharreko gutxienerako ordezkariaren inguruko helburua finkatzea eta, helburu hori betetzeko, ordezkariarik txikiena duen sexuko pertsona kopurua handitzeko orientabideak ematea.
- Indarrean dagoen legeriak eta Estatutu Sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Bere eginkizunen artean egongo da, halaber, Kontseilu Errektorearen erabakiak pertsona bakarraren edo talde txiki baten mende ez daudela bermatzea, ahal den neurrian eta etengabe, eta, ondorioz, Entitate osoaren interesen kalterako ez direla.

Izendapenen Batzordeak bere eginkizunak ongi betetzeko egoki deritzon baliabideak erabili ahal izango ditu, kanpoko aholkularitza ere barne. Hala, horretarako behar dituen fondoak jasoko ditu.

Kontseilu Errektoreko kideen eta funtsezko langileen egokitasuna balioztatu eta informatzeko ondorioetarako, Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburuan oinarrituko da Batzordea.

Izendapenen Batzordeak bost kide ditu eta lau aldiz bildu da 2016ko ekitaldian.

Hona hemen Ordainsarien Batzordearen eginkizunak:

- Kontseilu Errektoreari Entitateko ordainsari-politika orokorra proposatzea eta ordainsarien alorrean Kontseilu Errektoreak hartu beharreko erabakiak (Entitatearen arriskuan eta arriskuen kudeaketan eragina dutenak barne) prestatzea.
- Kontseilu Errektorea informatuta izatea identifikaturiko kolektiboan sartutako zuzendarien ordainsari-politikari buruz eta kontseilarien (izaera horregatik ordainketarik jasotzen dutenean) eta zuzendari nagusiaren eta parekoen ordainsari-politika orokorrari buruz, bai eta eginkizun exekutiboak betetzen dituzten Kontseilu Errektoreko kideen banakako ordainsariei eta kontratu-baldintzei buruz.
- Urtean behin ordainsari-politikaren aplikazioaren inguruko ebaluazio independente bat —barnekoa edo kanpokoak— egiten dela bermatzea.
- Entitatean ezarritako ordainsari-politika egoki betetzen dela zaintzea, eta, aldian-aldian, identifikaturiko kolektiboko zuzendarien, kontseilari izateagatik ordainsaria jasotzen dutenen, zuzendari nagusiaren eta horien parekoen ordainsari-politika aztertzea.
- Indarrean dagoen legeriak eta Estatutu Sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Erabakiak prestatzen dituenean, Ordainsarien Batzordeak bazkide, inbertsiogile eta Entitateko beste alderdi interesdun batzuen epe luzerako interesak eta interes publikoa bera hartuko ditu aintzat.

Araudi aplikagarriak agintzen badu Kontseilu Errektoreak langileen ordezkariak izan behar dituela, Ordainsarien Batzordeak ere langileen ordezkari bat edo gehiago izango du.

Ordainsarien Batzordeak bost kide ditu eta zazpi aldiz bildu da 2016ko ekitaldian.

- Arrisku Batzordea

Kontseilu Errektoreak funtzio exekutiborik ez duten kontseilariak osaturiko Arrisku Batzorde bat izendatu du bere baitan. Kontseilari horiek entitatearen arrisku-estrategia eta arriskuarekiko joera erabat ulertu eta kontrolatzeko ezagutza, gaitasuna eta esperientzia izan behar dituzte. Kontseilu Errektoreak erabakiko du zenbat kontseilarik osatuko duten Batzordea, baina hiru izango dira gutxienez.

Kideen heren bat gutxienez, eta Kontseilu Errektoreak izendatuko duen lehendakaria betiere, kontseilari independenteak izango dira.

Arrisku Batzordeak, eginkizun operatiboak ez ezik, puntu honetako d) atalean zerrendatutako eskuduntzak ere izango ditu.

- Beste batzorde batzuk

Kontseilu Errektoreak, batzorde horietan zuzenean parte hartzen ez badu ere, Aktiboen eta Pasiboen Batzordearen (APBren) eta Eragiketa Arriskuaren Batzordearen (EABren) deskargua jasoko du goi-zuzendaritzatik. Bestalde, Aktiboen eta Pasiboen Batzordeko eta Eragiketa Arriskuaren Batzordeko arduradunek Kontseilu Errektoreko ohiko eta ezohiko bilkuretarako deia jaso dezakete.

Txostenak

Kontseilu Errektoreko kideek, xede horrekin finkatutako atariaren bidez, txosten (eta bertsio historiko) hauek dituzte, etengabe, eskura:

- Plan Estrategikoa
- Gestio Plana
- Urteko Ikuskaritza Txostenak
- Arriskuen Txostenak
- Gobernu Korporatiboaren Txostena
- Kapitalaren Autoebaluazio Txostena
- Zuhurtziazko Garrantziko Txostena
- Heziketako eta Sustapeneko Fondoa
- Kapital-zuritzeari buruzko Txostena
- EGE txostena

Era berean, hala beren ekimenez nola Zuzendaritzaren ekimenez, interesaren edo abagunearen arabera egokiak iruditzen zaizkien deskargu edo txostenak eskura ditzakete.

5. Fondo propioei buruzko informazioa

a) 2016ko abenduaren 31ko baliabide propioei buruzko informazioa

	Balioa	Hondar-zenbatekoa
1. mailako kapital arrunta: tresnak eta erreserbak		
Kapital-tresnak eta horien jaulkipen-primen kontuak	712.957	
Horetatik: 1. tresna mota	712.957	
Metatutako bestelako emaitza bat (eta beste erreserba batzuk)	897.985	
Emaitza onargarriak	63.023	
1. mailako kapital arrunta arauzko doikuntzen aurretik	1.673.965	
1. mailako kapital arrunta: arauzko doikuntzak		
Aktibo ukiezinak (zergen ondoriozko pasiboak kenduta) (zenbateko negatiboa)	-31.590	
Etorbizuneko emaitzen menpe dauden geroratutako zergengatik aktiboak, ausarkeriazko aldean ondorioak salbu (zergen ondoriozko pasiboak kenduta, 38. artikulua 3. idatz-zatian ezarritako baldintzak betetzen direnean) (zenbateko negatiboa)	-16.495	-10.996
Entitate baten 1. mailako kapital arrunteko tresna propioen edukitza zuzeneko eta zeharkakoak (zenbateko negatiboa)	-6	
Finantzen sektoreko erakundeen 1. mailako kapital arrunteko tresnen edukitza zuzeneko, zeharkako eta sintetikoak, erakunde horiek Entitatearekin elkarrekiko edukitza dutenean, Entitatearen fondo propioak artifizialki handitzeko helburuarekin (zenbateko negatiboa)	-1.387	
Balioztapenagatik doikuntzak	-94.813	
1. mailako kapital arruntaren arauzko doikuntzak guztira	-144.291	
1. mailako kapital arrunta	1.529.674	
1. mailako kapital-tresna gehigarria: tresnak	0	
1. mailako kapital gehigarria: arauzko doikuntzak	0	
2. mailako kapitala: tresnak eta hornidurak		
2. mailako kapitala arauzko doikuntzen aurretik	33.506	
2. mailako kapitala: arauzko doikuntzak		
2. mailako kapitala	33.506	
KAPITALA GUZTIRA (Kapitala guztira = 1. mailako kapitala + 2. mailako kapitala)	1.563.180	
Kapital-ratioak eta koltxoak		
1. mailako kapital arrunta (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehuneko)	16,55%	
1. mailako kapitala (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehuneko)	16,55%	
Kapitala guztira (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehuneko)	16,91%	
Entitatearen koltxo espezifikoaren eskakizunak (*) (* ¹) 1. mailako kapital arruntaren eskakizuna, 92. artikulua 1. ataleko a) letran xedatutakoari jarraiki, eta kapitalari eusteko koltxoaren eskakizunak, gehi zikloen aurkako kapitalaren koltxoia, gehi arriku sistemikoaren ondoriozko koltxoia, gehi garrantzi sistemikoko entitateentzako koltxoia, arrikuarekiko esposizioaren zenbatekoaren ehunekotan adierazia.	5,125%	
Horetatik: kapitalari eusteko koltxoaren eskakizuna (*) (* ²) Datu hori Phased-In bertsoari dagokio. Fully-Loaded bertsoan % 2,5koa zatekeen.	0,625%	
Kapital-koltxoaren eskakizunei erantzuteko eskuragarri dagoen 1. mailako kapital arrunta (arrikuarekiko esposizioaren zenbateko osoaren ehuneko)	16,55%	
Kenketa-atalaseen azpiko zenbatekoak (arrikuaz haztatu aurretik)		
Entitateak finantza-sektoreko erakundeetan zuzenean eta zeharka kapitala edukitzea, horietan inbertsio nabarmenik ez duenean (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, posizio labur onargarriak kenduta)	46.214	
Finantza-sektoreko erakundeek zuzenean eta zeharka 1. mailako kapital arrunteko tresnak edukitzea, Entitateak horietan inbertsio nabarmenik ez duenean (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, posizio labur onargarriak kenduta)	134.666	
Denbora-aldeek eragindako geroratutako zergen ondoriozko aktiboak (% 10eko atalasetik beherako zenbatekoa, zerga lotuengatik pasiboak kenduta, baldin eta 38. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako baldintzak betetzen badira)	78.616	
2. mailako kapitalean sartutako kreditu-arrikuagatik doikuntzak, metodo estandarren mendeko esposizioei dagokienez (muga aplikatu aurretik)	33.506	
Kreditu-arrikuagatik doikuntzak metodo estandarra erabiliz 2. mailako kapitalean sartzeari buruzko muga	6.555.832	
Mailaz mailako baztertzeari buruzko xedapenen mende dauden kapital-tresnak		
Ez da aplikagarria		

6. taula: Baliabide propioei buruzko informazioa

b) 1. mailako kapital arrunteko, 1. mailako kapital gehigarriko, 2. mailako kapitaleko elementuak eta iragazki eta kenkariak berdinkatzea

KONTABILITATE KAPITALA ETA KAPITAL ERREGULATORIOA BERDINKATZEA	
Osagai konputagarriak	
Kapitala	712.957
Erreserbak	766.469
Balore propioak	-1.393
Egotzitako emaitza	103.473
Dibidenduak eta ordainsariak	-28.644
Fondo propioak guztira (Balantze Publikoa)	1.552.862
Balioztapenagatiko doikuntzak	131.525
Ondare garbia guztira (Balantze Publikoa)	1.684.387
Kontabilitate-perimetroaren eta zuhurtziazkoaren arteko aldeagatiko doikuntzak	1.331
Ondare garbia guztira (Balantze Erreserbatua)	1.685.718
Emaitzen beste banaketa batzuk	-11.759
Balioztapenagatiko doikuntza ez-konputagarriak	-94.813
Kaudimenari dagokionez konputagarria ez den ondarea	-106.572
Merkataritza-fondoak eta bestelako ukiezinak	-31.590
Etorkizuneko emaitzen mende dauden geroraturako zergengatiko aktiboak	-16.495
Finantzen sektoreko elkarrekiko edukitzadun erakundeetako partaidetza	-1.387
Dedukzioak guztira	-49.472
CET1	1.529.674

7.taula: Kapitaleko elementuak berdinkatzea

c) 1. mailako kapital arrunteko, 1. mailako kapital gehigarriko eta 2. mailako kapitaleko tresna guztien ezaugarriak eta baldintzak

1. mailako kapital arruntak (CET1ak) osagai hauek ditu:

- Kapital soziala: 712.957 mila €-koa.
- Emaitza onargarriak: 63.023 mila €-koak.
- Erreserbak: 766.469 mila €-koak.
- Balioztapenagatiko doikuntzak: 36.712 mila €-koak.

Ez dago 1. mailako kapital-tresna gehigarririk.

2. mailako kapital gisa 33.506 mila € zenbatetsi dira eta Kreditu-arriskueterako estaldura osagarria metodo estandarraren bidez atalari dagozkio.

Entitatearen kapital soziala 712.957 mila €-koa da eta bazkideek (pertsone fisikoek eta pertsona juridikoak) zein bazkide kolaboratzaileek egindako ekarpenek osatzen dute. Bazkide bakoitzaren ekarpenen zenbateko osoak ezin izango du kapital sozialaren % 20

gainditu, pertsona juridikoa denean, eta % 2,5, pertsona fisikoa denean. 2016ko abenduaren 31n, Lagun Aro Borondatezko Gizarte Aurreikuspenerako Erakundea da, zuzenean edo zeharka, Entitatearen kapital sozialean % 10etik gorako partaidetza duen erakunde bakarra: % 15,19 du (2015ean, % 14,95 zuen).

Ekitaldi bakoitzean, Kontseilu Errektoreak ekarpenei aplikatuko zaien interes-tasa proposatzen dio Batzar Nagusiari, horrek onespena eman diezaion. Kreditu Kooperatiben Legeak ezartzen duen araudiaren arabera, interes hori ezin da inoiz izan diruaren legezko interes-tasa baino sei puntu handiagoa. 2014ko ekitalditik aurrera, ohiko ekarpenetarako urteko interesa % 4koa izan da.

d) Zuhurtziazko iragazkien, egindako dedukzioen eta deduzitu gabeko elementuen izaera eta zenbatekoa

Ikusi a) idatz-zatia.

e) Arautegi honi jarraikiz fondo propioen kalkuluan erabilitako murriztapenen eta murriztapen horiek aplikatzen zaizkien tresna, zuhurtziazko iragazki eta dedukzioen azalpena

Ikusi a) idatz-zatia.

6. Kapital-eskakizunak

Ondorengo taulan, 2016ko abenduaren 31ko kapital-eskakizunen xehetasuna ageri da, arrisku motaren arabera sailkatuta.

KAPITAL ESKAKIZUNAK, 2016KO ABENDUAREN 31N		
Arrisku mota	Haztatutako arrisku-esposizioa (mila €-kotan)	Eskatutako zenbatekoa (mila €-kotan)
Kredituaren eta kontrako alderdiaren arriskua	8.484.116	678.729
Likidazio- edo entrega-arriskua	0	0
Posizioaren, kanbio-tasaren eta lehengaien arriskua	16.558	1.325
Eragiketa-arriskua	725.441	58.035
Gastu finko orokorren ondoriozko arriskuarekiko esposizioaren zenbateko gehigarria	0	0
Kredituaren balioztapenagatiko doikuntzaren arriskuarekiko esposizioaren zenbatekoa guztira	15.397	1.232
GUZTIRA	9.241.512	739.321

8. taula: Kapital-eskakizunak arrisku motaren arabera

- a) *Kreditu-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen errekerimenduaren zenbatekoa, metodo estandarren bidez*

Caja Laboralak metodo estandarra erabiltzen du kreditu-arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunak ebaluatzeko, hau da, haztatutako arrisku-esposizioa % 8z biderkatzen du. Horrela, 678.729 mila €-ko kapital-eskakizuna lortzen da. Beheko taulan, eskakizunak esposizioaren kategoriaren arabera banakatuta ageri dira.

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0
Sektore publikoko erakundeak	7.598
Garapenerako banku aldeaniztunak	0
Nazioarteko erakundeak	0
Entitateak	16.242
Enpresak	74.170
Txikizkariak	117.943
Ondasun higiezin gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	291.338
Ez-ordaintzeetako esposizioak	57.977
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	13.333
Bono bermatuak	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	1.072
Beste esposizio batzuk	90.672
Errenta aldakorra	8.384
GUZTIRA	678.729

9. taula: Kreditu-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen errekerimendua. Metodo Estandarra

- b) *Kontrako alderdiaren arriskuagatiko eta negoziazio-zorroari dagozkion posizio- eta likidazio-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili den metodoa adieraziz*

Negoizazio-zorroari lotutako arriskuei erantzuteko baliabide propioen eskakizunak, metodo estandarren bidez kalkulatuak, nahiko txikiak dira (1.325 mila €-koak), laburpen-taulan argi geratu denez.

- c) *Kanbio-tasaren arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili diren metodoak adieraziz*

Entitateak ez dauka kanbio-tasaren arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunik, 3.2.a) Arriskuaren gestioaren prozesuak eta estrategia atalean ezarritako politiken arabera, arrisku horretarako eskakizunek ez baitute inoiz gainditu baliabide propio konputagarri guztien % 2. Muga hori gainditu ez denez, eskakizunok hutsak dira.

- d) *Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa, kalkulatzeko erabili diren metodoa adieraziz*

Gaur egun, metodo estandarra erabiltzen da eragiketa-arriskua kuantifikatzeko. Modu horretara, 58.035 mila €-ko eskakizuna kalkulatu da.

- e) *Gaur egungo eta etorkizuneko jarduerak estaltzeko barne-kapitala nahikoa ote den ebaluatzeko ezarritako prozeduraren laburpena*

Gaur egun, Entitateak aukera sinplifikatua erabiltzen du barne-kapitala ebaluatzeko prozedura gisa, Espainiako Bankuak argitaratutako Kapitalaren Autoebaluazio Prozesuaren Gidak finkatzen duenaren arabera.

Aukera sinplifikatuaren bidez, honela egiten da barne-kapitalaren ebaluazioa: kreditu-arriskuagatiko —tituludun posizioen kreditu-arriskua barne—, merkatu-arriskuagatiko eta eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabideen eskakizunak gehitu egiten dira, baita Kapitalaren Autoebaluazio Prozesuan kontuan hartu behar diren gainerako arriskuak ere (kreditu-kontzentrazioaren, likideziaren eta interes-tasen arriskua eta beste arrisku batzuk).

7. Kreditu-arriskuei buruzko informazioa

7.1. Eskakizun orokorrak

7.1.1. Kreditu-arriskua

a) “Berandutzeko” eta “narriatutako” posizioen azalpenak, kontabilitate-eraginetarako

Gaur egun, zirkular hauetan jasotako definizioak erabiltzen ditu Entitateak berankortasuna definitzeko: 1) 2016ko apirilaren 27ko 4/2016 Zirkularrean, kreditu-erakundeentzat egindako 2004ko abenduaren 22ko 4/2014 Zirkularra (finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauari eta finantzetako egoera-orrien ereduari buruzkoa) aldatu zuenean, eta 2) 2013ko maiatzaren 24ko 1/2013 Zirkularrean, Arriskuen Informazio Zentralari buruzkoan. Azken horren helburua hau da: 4/2004 Zirkularra eguneratzea, batez ere haren IX. eranskina, banku-araugintzaren azken garapenetara egokitzeko, FINA arauen kontabilitate-esparruarekiko bateragarritasunari eutsiz.

Zirkular horren IX. eranskinari egindako eguneratzearen xedea da indarreko kontabilitate-esparrua aplikatzeko jarraibideetan esparru hauek ukitzen dituzten irizpideak sendotzea: i) kreditu-arriskua kudeatzeko politikak, metodologiak eta prozedurak, jasotako bermeei buruzkoak barne, kontabilitateari dagozkion alderdietan; ii) eragiketen kontabilitate-sailkapena, kreditu-arriskuan oinarrituz; eta iii) horniduren zenbatespen indibidual eta kolektiboak. Era berean, esleitutako ondasunen edo zorrak ordaintzeko jasotakoen kopuru berreskuragarria zenbatesteko irizpideak ere sartu dira.

Bezeroaren berankortasunaren ondoriozko zalantza-arriskua. Zor-tresnen zenbatekoa hartzen du barne, titularra eta bermea edozein direlarik ere, baldin eta 90 egunetik gorako antzinatasuneko zenbatekoen bat (printzipala, interesak edo kontratuz hitzartutako gastuak) mugaeguneratuta bada; kobraezintzat sailkatzeak izanez gero, ez dira kontuan hartzen. Emandako bermeak ere kategoriatan sartuko dira, abalduna berandutzan erori bada abalaturako eragiketan. Sailkapen horretan sartuko dira titular baten eragiketa guztien zenbatekoak, baldin eta 90 egunetik gorako antzinatasuneko zenbateko mugaeguneratutako eragiketak kobratzeko dauden zenbatekoen % 20tik gorakoak bada. Ehuneko hori zehazteko, mugaeguneratutako zenbatekoak dituzten eta berankortasunaren ondorioz zalantza-arriskuko diren eragiketen liburuetako zenbateko gordina ipiniko da zenbakitzailean, eta titularrari emandako zor-tresna guztien liburuetako zenbateko gordina izendatzailean. Horrela kalkulaturako ehuneko % 20tik gorakoa bada, berankortasunaren ondoriozko zalantza-arriskuetara eramango dira titular horren kreditu-arriskua osatzen duten zor-tresnak eta balantzetik kanpoko espezioak.

Posizio narriatuen kontabilitate-definizioari dagokionez, 4/2004 Zirkularra erabiltzen du Caja Laboralak.

Aktibo narriatuak. Aktibo narriatutzat joko dira narriatze-ebidentzia argiak dituzten zor-tresnak eta arrisku eta konpromiso kontingenteak, baldin eta, funtsean, ordaindu gabeak, ez-betetzeak, birfinantzamenduak eta hitzartutako etorkizuneko fluxuak osorik ez berreskuratzeko edo, kapital-tresnen kasuan, kontabilitate-balioa osorik ez berreskuratzeko aukera agerian uzten duten datuak daudenean.

- b) *Kreditu-arrisku orokorragatik eta berariazkoagatik egin beharreko doikuntzak zehazteko egokitutako planteamendu eta metodoen azalpena*

Arrisku eta konpromiso kontingenteengatik hornidurak honako hauek dira: Entitateak hirugarren baten obligazioak bermatzeko eragiketak hornitzera bideratutako zenbatekoak. Obligazio horiek, aldiz, emandako berme finantzarioen edo antzekoen ondorioz, edota konpromiso kontingenteen ondorioz, sortutakoak dira. Zenbateko horiek zehazteko, Espainiako Bankuak 4/2016 EBZren IX. eranskinean zehazten duen metodoa erabiltzen da.

Kreditu-arriskuaren ondoriozko galeren estaldurak kalkulatzeko, aurrerako zehaztutako irizpideak erabiltzen ditu Taldeak.

Arrisku hautemangarririk gabetzat sailkatutako eragiketei (funtsean banku zentralekin, administrazio eta enpresa publikoekin eta finantza-erakundeekin egindakoei eta Europar Batasunekoak edo arriskurik gabekotzat jotako beste herrialde batzuetakoak direnei) % Oko estaldura-ehunekoa ezartzen zaie, baldin eta zalantzazko eragiketatzat sailkatuta ez badaude, kasu horretan banaka zenbatesten baitzaie narriadura.

- 1) Estalduren banakako zenbatespenak. Hauek dira banakako zenbatespena egiten zaien estaldurak:

- i) *Banaka nabarmenak diren kreditatuen zalantzazko eragiketen estaldurak. Taldeak 3 milioi euroko atalasea ezarri du arriskuarekiko guztizko esposizioan, kreditatuak nabarmentzat hartzeko.*
- ii) *Arrisku-talde homogeen batekoak ez diren zalantzazko eragiketen estaldurak.*
- iii) *Berankortasunaren ondorioz edo bestelako arrazoiren bategatik zalantzazkotzat sailkatutako eta arrisku hautemangarririk gabetzat identifikatutako eragiketen estaldurak.*

Estaldura horiek zenbatesteko erabiltzen diren irizpideen bidez, analistek hornidura-maila esleitzen dute, bezeroaren egoera zehatzaren eta eragiketaren arabera eta hauek aintzat hartuz:

- i) **Kutxa-fluxuen sorrera:** zordunek beraien negozioaren bidez etorkizunean kutxa-fluxuak sortzeko gaitasuna duten, beren jardueraren eta egitura ekonomiko-finantzarioaren bidez zorraren zati bat edo osotasuna ordaintzeko.
- ii) **Bermeen berreskurapena:** zordunek beren negozioarekin kutxa-fluxuak sortzeko gaitasunik ez dutenean, bermeak exekutatzeko dira zorra berreskuratzeko.

Bestalde, banakako zenbatespenerako aintzat hartu beharreko gutxieneko estaldurak hauek izango dira: zalantzazko arriskuarekiko zenbatespen kolektiboko irizpideak erabiliz aplikatzekoak direnak, edo, sustapen-sektoreko eragiketen kasuan, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideei jarraiki ezarri beharrekoak.

- 2) Estalduren zenbatespen kolektiboak: Hauek dira zenbatespen kolektiboa egiten zaien estaldurak:

- i) Arrisku normalizat sailkatutako esposizioak (zaintza berezikotzat sailkatuak barne), salbu eta kredituren bat badago, gutxienez 90 eguneko ez-ordaintzerik gabe, eta, haren egoera ekonomiko-finantzarioa zehatz-mehatz aztertu ondoren Taldeak erabakitzen badu, berankotasuna ez beste arrazoiren bategatik zalantzazkotzat ez jotzea, nahiz eta estimatutako hornidura-bolumena handitu beharra eduki. Hornidurak zenbatesteko, hornidura kolektibo bat kalkulatzen da, kredituari dagokion kreditu-arriskuaren segmentuaren arabera.

Nabarmen izatera heltzen ez diren eta, gainera, zalantzazkotzat jo ez diren kredituentzat parametro jakin batzuk finkatu ditu Taldeak. Horiek gainditzen badituzte, zaintza bereziko arrisku normalizat sailkatuko dira berehala. Oro har, ez-ordaintzeak 30 egun baino handiagoak eta 90 egun baino txikiagoak izango dira, eta mugaeguneratutako zenbatekoak 300 eurotik gorakoak.

- ii) Zalantzazkotzat sailkatutako eta estalduren banakako zenbatespenaren bidez ebaluatzen ez diren esposizioak.

Narriadura zenbatesteko prozesuan, kreditu-esposizio guztiak hartzen dira aintzat, bai zortresnak eta bai balantzetik kanpoko esposizioak. Horrela, bada, indarreko FINA arauetan ezarritako parametroak eta metodologia (egindako galerarena) eta indarreko gainerako tokiko araudia erabili du Taldeak, eta, Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaerari buruzko datu eta eredu estatistikoak, FINA arauen esparruarekin erabat bateragarria den erakusten dutenak, oinarritzat harturik, Taldeak bezeroekin dituen balantzeko eta balantzetik kanpoko esposizioen narriaduraren sailkapena eta kalkulua zehazteko erabiltzen dira. Metodologiak, besteak beste, kontzeptu hauek hartzen ditu aintzat: eragiketari dagokion kreditu-arriskuaren segmentua, jasotako berme erreal eta pertsonal eraginkorrek, zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioa eta, dagokionean, mugaeguneratutako zenbatekoen antzintasuna.

Kreditu-arriskuaren ondoriozko galeren estaldurak zenbatesterakoan, higiezin-bermeen bidez berreskuratzeko zenbatekoa kalkulatu behar da. Horretarako, haren erreferentziatzko balioa doitu egin behar da, zenbatespenean hauek behar bezala jasotzeko: batetik, ziurgabetasuna eta exekutatu eta saldu arte izan ditzakeen balio-erorketak eta, bestetik, exekutatze, mantentze eta saltze kostuak.

Berme erreal eraginkorretatik berreskuratu beharreko zenbatekoa zehazteko, Espainiako Bankuak 4/2004 Zirkularrean estimatutako deskontuak aplikatzen ditu, Taldeak, horien erreferentziako balioaren gainean. Horretarako, Espainiako banku-sektoreari buruz duen esperientzia eta informazioa hartzen ditu oinarri.

- c) *Esposizioen balioa guztira, kontabilitate-konpentsazioak egin ostean eta kreditu-arriskuaren murrizketaren eraginak kontuan hartu gabe, eta esposizioen batez besteko balioa, banakatutako epealdi osoan zehar, esposizioen kategoriak aintzat hartuta*

Hurrengo taulak kreditu-arriskuaren zenbatekoa azalduko du, aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak eta -egokitzapenak egin ondoren.

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	(-) AKTIBOEN NARRIADURAREN ONDORIOZKO BALIO ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)	ZUZENKETEN ARRISKU ESPOSIZIO GARBIA (mila €- kotan)	JATORRIZKO BATEZ BESTEKO ESPOSIZIOA
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0	4.430.836	4.397.363
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0	400.057	294.875
Sektore publikoko erakundeak	0	98.596	99.282
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0	
Nazioarteko erakundeak	0	0	
Entitateak	0	799.557	802.350
Enpresak	-64.510	1.155.367	1.150.470
Txikizkariak	0	2.747.327	2.619.719
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	0	9.926.089	10.154.328
Ez-ordaintzeetako esposizioak	-380.789	685.020	1.258.929
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	0	111.110	109.378
Bono bermatuak	0	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0	
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	13.400	14.786
Beste esposizio batzuk	-43	947.423	963.472
Errenta aldakorra	-2.068	104.797	150.711
GUZTIRA	-447.409	21.419.580	22.015.663

10. taula: Kreditu-arriskuarekiko esposizioa, balio-zuzenketa eta hornidurak kenduta

- d) *Esposizioen banaketa geografikoa, horien kategoriak esparru nabarmenen arabera sailkatuta (esposizioaren garrantzia handia denean, zehaztasun handiagoz)*

Jarraian, Caja Laboralaren urteko kontu bateratuei jarraikiz, 2016ko abenduaren 31n kreditu-arriskua nolakoa den xehatuko dugu, jarduera-sektorearen eta eremu geografikoaren arabera.

KREDITU INBERTSIOAREN KATEGORIA	GUZTIRA (Kontabilitate-balio garbia)	EAE	Nafarroa	Madril	Gainerakoak
Kreditu-erakundeak	609.054	33.136	0	541.566	34.352
Administrazio publikoak	5.177.481	236.678	9.908	270.953	4.659.942
- Administrazio zentrala	4.654.847	0	0	0	4.654.847
- Gainerakoak	522.634	236.678	9.908	270.953	5.095
Beste finantza-erakunde batzuk	75.560	15.255	679	56.354	3.272
Sozietate ez-finantzarioak eta banakako erakundeak	2.735.828	1.670.752	264.888	207.472	592.716
- Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	151.731	103.109	8.989	2.174	37.459
- Obra zibila	146.514	75.826	5.915	55.421	9.352
- Gainerako helburuak	2.437.583	1.491.817	249.984	149.877	545.905
Enpresa handiak	395.976	290.412	21.036	42.363	42.165
ETEak eta banakako enpresaburuak	2.041.607	1.201.405	228.948	107.514	503.740
Gainerako etxeak eta FZIALGEak	10.749.575	6.035.810	1.153.235	305.894	3.254.636
- Etxebizitzak	10.167.723	5.699.369	1.081.517	292.570	3.094.267
- Kontsumorako kreditua	358.270	208.664	34.722	8.025	106.859
- Beste helburu batzuk	223.582	127.777	36.996	5.299	53.510
GUZTIRA	19.347.498	7.991.631	1.428.710	1.382.239	8.544.918

11. taula: Kreditu-inbertsioaren banaketa geografikoa.

e) *Esposizioen kokapena, sektorearen edo kontrako alderdiaren arabera eta esposizioen kategoria aintzat hartuz, bereziki ETE-en esposizioa zehaztuz (dagokionean, zehaztasun handiagoz).*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	JATORRIZKO ESPOSIZIOA	Horretan: ETE-ena
	(mila €-kotan)	(mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	4.430.836	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	400.057	0
Sektore publikoko erakundeak	98.596	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	0
Entitateak	799.557	0
Enpresak	1.219.877	155.634
Txikizkariak	2.747.327	875.814
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.926.089	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	1.065.809	0
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	111.110	0
Bono bermatuak	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	13.400	0
Beste esposizio batzuk	947.466	0
Errenta aldakorra	106.864	0
GUZTIRA	21.866.990	1.031.448

12. taula: *Esposizioen banaketa, sektore motaren edo kontrako alderdiaren arabera, ETE-en esposizioa zehaztuz.*

Gainera, bezeroentzako kredituaren zenbatekoaren ehunkoa ere erakusten da, jarduera-sektoreen arabera. Caja Laboralak sektore ekonomikoetan duen kreditu-jardueraren kontzentrazio-maila ikus daiteke bertan.

JARDUERA EKONOMIKOKO SEKTOREAK	%
Espainiako administrazio publikoak	% 2,45
Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta basozaintza, eta arrantza	% 0,45
Industriak	% 5,15
Eraikuntza	% 2,73
Merkataritza eta ostalaritza	% 4,72
Garraioak eta komunikazioak	% 1,42
Beste zerbitzu batzuk	% 4,17
Partikularrentzako kredituak	% 79,74
Sailkatu gabeak	% 1,82
Balioztapenagatiko doikuntzak	-% 3,28
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	% 0,21
Gainerako aktiboak	% 0,41
GUZTIRA	% 100,00

13. taula: *Bezeroentzako kreditu-ehunkoaren xehetasuna, jarduera-sektorearen arabera.*

f) *Esposizio guztien hondar-epemugaren arabera banakapena, esposizioen mota aintzat hartuta (dagokionean, zehaztasun handiagoz)*

Taula honetan, kreditu-arriskuarekiko esposizioa zenbaterainokoa izan den azaltzen da, denbora-leiho nabarmen bakoitzaren hondar-epemugaren arabera banakatuta:

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	<= 1 urte	<= 3 urte	<= 5 urte	> 5 urte
Administrazio zentralak edo banku zentralak	486.266	1.751.547	1.078.471	1.114.552
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	101.106	18.257	78.559	202.135
Sektore publikoko erakundeak	9.295	510	7.107	81.684
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0		
Nazioarteko erakundeak	0	0		
Entitateak	237.600	162.684	175.899	223.374
Enpresak	560.821	163.071	173.393	322.592
Txikizkariak	882.922	383.346	370.629	1.110.430
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	13.835	70.509	144.739	9.697.006
Ez-ordaintzeetako esposizioak	175.022	136.627	131.359	622.801
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	57.274	0	0	53.836
Bono bermatuak	0	0		
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0		
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	0	0	13.400
Beste esposizio batzuk	402.302	0	17.842	527.322
Errenta aldakorra			0	106.864
GUZTIRA	2.926.443	2.686.551	2.177.998	14.075.998

14. taula: *Esposizioen xehetasuna, hondar-epemugaren arabera.*

g) *Honako elementu hauen balioa, sektoreen edo kontrako alderdi nabarmenen arabera:*

i. *Esposizio narriatuak eta berandutzeko esposizioak (bereizita)*

ii. *Kreditu-arrisku orokorraren eta berariazkoaren ondoriozko doikuntzak*

iii. *Kreditu-arrisku orokorraren eta berariazkoaren ondoriozko doikuntzengatikozuzkidurak erreferentziazko epealdian*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	JATORRIZKO ESPOSIZIOA		ESPOSIZIO NARRIATUAK (mila €-kotan)	BERANDUTZEKO ESPOSIZIOAK (mila €-kotan)	(-) BALIO ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)
	(mila €-kotan)	%			
Administrazio zentralak edo banku zentralak	4.430.836	% 20,26	0	0	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	400.057	% 1,83	0	0	0
Sektore publikoko erakundeak	98.596	% 0,45	0	0	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	% 0,00	0	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	% 0,00	0	0	0
Entitateak	799.557	% 3,66	0	0	0
Enpresak	1.219.877	% 5,58	0	0	-64.510
Txikizkariak	2.747.327	% 12,56	0	0	0
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.926.089	% 45,39	0	0	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	1.065.809	% 4,87	416.970	648.839	-380.789

Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	111.110	% 0,51	0	0	0
Bono bermatuak	0	% 0,00	0	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	% 0,00	0	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	13.400	% 0,06	0	0	0
Beste esposizio batzuk	947.466	% 4,33	0	0	-43
Errenta aldakorra	106.864	% 0,4	0	0	-2.068
GUZTIRA	21.866.990	% 100,00	416.970	648.839	-447.409

15. taula: Esposizio narriatuen eta doikuntzen xehetasuna.

h) Esposizio narriatuen eta berandutzeko esposizioen balioa, eremu geografikoen arabera

Ondoren, ez-ordaintzeekiko esposizioaren eta dagozkion horniduren xehetasuna azaltzen da, Euskal Autonomia Erkidegoa eta gainerakoak bereizita.

<i>EREMU GEOGRAFIKOA</i>	<i>EZ-ORDAINTZEKIKO ESPOSIZIOA (mila €-kotan)</i>	<i>(-) AKTIBOEN NARRIADURAREN ONDORIOZKO BALIO ZUZENKETAK ETA HORNIDURAK (mila €-kotan)</i>
EAE	521.613	252.224
Gainerakoak eta esleituak	544.196	128.565
GUZTIRA	1.065.809	380.789

16. taula: Ez-ordaintzeekiko esposizioaren banaketa, eremu geografiko nabarmenen arabera.

i) Esposizio narriatuetarako kreditu-arrisku orokor eta berariazkoagatiko doikuntzen aldaketak berdinkatzea, irekierako saldoak, kreditu-arriskuagatiko doikuntzak, zuzkitutako kopuruak eta itxierako saldoak zehaztuz

Epealdian, Talde Bateratuaren kreditu-inbertsioen zorroa osatzen duten produktuetan, saltzeko prest dauden aktibo finantzarioen zorroan eta salgai dauden aktibo ez-korronteetan izan diren aldaketen ondorioz gertatu dira aktiboak eta hornidurak narriatzeagatiko balio-zuzenketetan egindako aldaketak, bai eta arrisku eta konpromiso kontingenteagatiko hornidurak ere. Horiek guztiak aurretik deskribatu diren metodoak¹ erabiliz erregistratzen dira.

	<i>AKTIBOAK NARRIATZEAGATIKO ZUZENKETAK (mila €-kotan)</i>	<i>ARRISKUETARAKO ETA KONPROMISO KONTINGENTEETARAKO HORNIDURAK (mila €-kotan)</i>
AURREKO EKITALDIKO SALDOA (2015-12-31KOA)	1.271.532	31.187
EMAITZETAN KARGATZEKO ZUZKIDURA GARBIAK	194.930	11.335
BERRESKURAPENAK	-208.705	-16.254
KOBRAEZINETARA INTSULDATUTAKO ERA TUTAKO FONDOEN KARGURA	-137.818	0
BESTE MUGIMENDU BATZUK	-12.962	-857
SALDOA 2016KO ABENDUAREN 31N	1.106.977	25.411

17. taula: Epealdiko balio-zuzenketen eta horniduren aldaketak.

¹ Ikusi 3.1. Kreditu-arriskua.

7.1.2. Kontrako alderdiaren arriskua

- a) *Barne-kapitala esleitzeko eta kontrako alderdiaren arriskuari lotutako esposizioei mugak ezartzeko erabiltzen den metodologiaren azalpena*

Kontrako alderdiaren arriskurako barne-kapitala esleitzeko, prozedura sinplea erabiltzen du Talde Bateratuak. Horrek esan nahi du ez dagoela alderik arrisku horretarako gutxieneko baliabide propioen eskakizunen eta barnean esleitutako kapitalaren artean. Talde Bateratuaren barruan, Caja Laborala da arrisku horren eraginpean dagoen erakundea.

Caja Laboralean, altxortegiaren eta kapital-merkatuaren esparruan, ratingetan eta iragazkietan oinarritutako prozedura bat erabiltzen da kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioetarako mugak ezartzeko.

- b) *Berme errealean eraginkortasuna ziurtatzeko eta arrisku hori estaltzeko narriaduragatiko balio-zuzenketak ezartzeko politiken azalpena*

Ikusi 7.2.2. adierazlea.

- c) *Korrelazioak daudelako kontrako eraginak gertatzeko arriskuaren inguruko politiken deskribapena*

Bai Kapitalaren autoebaluazio-prozesuan, bai Gestio Planean eta Plan Estrategikoan, Entitatearen arriskueta eragina izan lezaketen kontrako agertoki ugari aurreikusten dira. Horietan ere korrelazioak hartu dira aintzat kreditu-arriskuari eta merkatu-arriskuari dagokienez.

- d) *Kreditu-kalifikazioa murriztuko balitzaio Entitateak eman beharko lituzkeen berme errealean eraginari buruzko azalpena*

Entitatearen kreditu-kalifikazioa murriztuko balitz, finantzaketa-kostu handiagoa eta titulizazio-fondoetako gordailutik irtetea baino ez luke ekarriko murrizketa horrek; ondorioz, likidezian baino ez luke izango eraginik eta eragin ukiezina izango litzateke.

- e) *Deribatuen zorrarako, arrazoizko balio positibo gordina, konpentsazio-akordioaren eraginak, jasotako bermeak eta konpentsazioaren ondorengo kreditu-arriskuarekiko esposizioa adieraztea*

Hurrengo idatz-zatian, Talde Bateratuaren kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioaren zenbatekoak azalduko dira, banakatuta:

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
ARRAZOIZKO BALIO POSITIBO GORDINA	205.041
Horretatik, Add-On	18.503
(-) KONPENTSAZIO AKORDIOEN ERAGINA	0
KREDITU ARRISKUA KONPENTSAZIOAREN ONDOREN	205.041
(-) JASOTAKO BERMEAK	-183.450
Horretatik, Add-On	-6.105
DERIBATUEN KREDITU ARRISKUA	21.591

18. taula: Kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioa.

- f) *Esposizioaren balioa, CRR Erregelamenduko hirugarren zatiaren II. tituluko 6. kapituluaren 3. eta 6. ataletan adierazi diren metodoetatik edozein erabiliz*

Esposizioaren zenbatekoa, ezarri beharreko araudian oinarrituz erabilitako kalkulu-metodoen arabera banakatuta:

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
JATORRIZKO ARRISKUAREN METODOA	0
MERKATUKO PREZIOETAN BALORATZEKO METODOA	205.041
METODO ESTANDARRA	0
BARNE EREDUEN METODOA	0
GUZTIRA	205.041

19. taula: Zenbatekoak, balorazio-metodoaren arabera.

- g) *Kreditu-deribatuen estalduren zenbateko nozionala eta gaur egungo kreditu-arriskuaren banaketa, kreditu-arriskuarekiko esposizioaren kategorien arabera*

Ez da aplikagarria.

- h) *Kreditu-deribatuen eragiketen zenbateko nozionala, eragiketok erabilitako kreditu-deribatuen arabera sailkatuta eta Entitatearen kreditu-zorrorako erabilitako kreditu-deribatuetan eta bitartekaritza-jardueretan erabilitako kreditu-deribatuetan banakatuta*

Ez da aplikagarria.

7.2. Eskakizun osagarriak

7.2.1. Metodo estandarra

- a) *Izendatutako kanpoko kalifikazio-agentzien (KKAen) eta esportazio-krediturako agentzien izenak eta, behar denean, edozein aldaketaren arrazoiak*

Kreditu-arriskuagatiko gutxieneko errekerimenduak kalkulatzeko, honako KKA-ak erabili dira arrisku-haztapenak esleitzeko, kreditu-arriskurako metodo estandarren arabera: Standard & Poors, Moody's eta Fitch.

- b) *Esportaziorako kreditu-agentzia edota KKA bakoitza zer motatako esposizioetan erabiltzen den*

Gaur egun, finantza-erakundeetarako, errenta finko publiko nahiz pribaturako, administrazio zentraletarako eta enpresetarako erabiltzen dira KKAen kalifikazioak.

- c) *Jaulkipenen eta jaulkitzaileen kreditu-ebaluazioak negoziazio-zorroan agertzen ez diren elementuetara transferitzeko erabilitako prozesuaren azalpena*

Entitateak *metodo estandarra* erabiltzen du kreditu-kalifikazioak esleitzeko; beraz, ez dago kreditu-ebaluazioen transferentziarik negoziazio-zorroan sartuta ez dauden eta kalifikazio propiorik ez duten elementuetara.

- d) *Esportaziorako kreditu-agentzia edo KKA bakoitzaren kanpoko kreditu-kalifikazioa 2. kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen mailei lotzea*

Entitateak *metodo estandarra* erabiltzen du kreditu-kalifikazioak esleitzeko; beraz, ez dago loturarik CRR Erregelamenduko 2. kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen mailekin.

- e) *Bigarren kapituluko II. tituluaren hirugarren zatian agindutako kreditu-kalitatearen mailei lotutako esposizioen balioak, kreditu-arriskuaren murrizketaren aurretik eta ondoren*

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	ESPOSIZIOA (mila €-kotan)	ARINTZAILEAK EZARRI ONDOKO ESPOSIZIOA (mila €-kotan)	ALDAKUNTZA
Administrazio zentralak edo banku zentralak	4.430.836	4.430.836	% 0,00
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	400.057	400.057	% 0,00
Sektore publikoko erakundeak	98.596	98.596	% 0,00
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	30.813	% 0,00
Nazioarteko erakundeak	0	0	% 0,00
Entitateak	799.557	616.107	-% 22,94
Enpresak	1.219.877	1.151.765	-% 5,58
Txikizkariak	2.747.327	2.721.250	-% 0,95
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	9.926.089	9.926.081	% 0,00
Ez-ordaintzeetako esposizioak	1.065.809	683.895	-% 35,83
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	111.110	111.110	% 0,00
Bono bermatuak	0	0	% 0,00
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0	% 0,00
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	13.400	13.400	% 0,00
Beste esposizio batzuk	947.466	947.423	% 0,00
Errenta aldakorra	106.864	104.797	-% 1,93
GUZTIRA	21.866.990	21.236.130	-% 2,88

20. taula: Arintze-tekniken eragina esposizioan.

7.2.2. Kreditu-arriskua murrizteko teknikak

- a) *Balantze barruko eta kanpoko partidak konpentsatzeko politikak eta prozesuak, eta Entitateak horiek zenbateraino erabiltzen dituen*

Entitatearen konpentsazio-politikak deribatuekiko eragiketen ingurukoak dira batez ere, eta konpentsazio-akordio edo netting (ISDA) gisa edo akordio kolateral (CSA) gisa aurkezten dira.

Kompentsazio-akordioetan, Entitateak kontrako alderdi jakin batekin dituen eragiketa positibo nahiz negatibo guztien merkatu-balioak konpentsatzen dira; akordio kolateraletan, berriz, alderdi sinatzaileak gordailu bat egin behar du, berme gisa, eragiketaren merkatu-balioa handiagoa denean hitzartutako arrisku-atalasea baino. Bi

kasuetan arriskua murrizten da, dela esposizioa txikitu delako, dela bermea handitu delako.

b) *Berme errealak gestionatzeko eta balioztatzeko politikak eta prozesuak*

Espanian kokatutako aktiboetarako, indarreko araudiarekin bat datozen irizpideak erabiltzen ditu Taldeak, berme errealak balioztatzeko. Zehazki, balioztapenen hornitzaileak hautatu eta kontratatzeke Taldeak erabiltzen dituen irizpideen xedea da horien independentzia eta balioztapenen kalitatea bermatzea. Guztiak ere Espainiako Bankuaren Tasazio Sozietateen Erregistro Berezian erregistratutako tasazio-sozietate eta -agentziak dira, eta balioztapenak egiteko irizpideak ECO/805/2003 Aginduan, ondasun higiezinak eta eskubide jakin batzuk finantza-xede jakin batzuetarako balioztatzeko arauen gainekoan, daude ezarrita.

Kreditu-eragiketen higiezin-bermeak eta higiezinak eurak eragiketa egiten denean tasatzen dira (azken horiek erosketa, esleipen edo ordainean emate bidez), eta aktiboaren balioa nabarmen erortzen denean. Era berean, Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularrak (4/2016 Zirkularrak aldatu zuenak) ezartzen dituen eguneratze-irizpideak erabiltzen dira; horien artean nabarmentzen da urtean behin zalantzazko arriskuak eta esleitutakoak eguneratzea.

c) *Entitateak onartzen dituen berme erreal mota nagusien azalpena*

Berme erreal gehienak etxebizitzaren finantzaketari lotutako hipotekei dagozkie, eta Entitatearen inbertsio-jardueraren bi heren ingurukoak dira. Gainera, berme erreal gisa erabiltzen dira, halaber, diru-gordailuak, balore higigarriak, lurzoruen eta etxebizitzak ez diren higiezinak —merkataritzako lokalak, landa-finkak, industria-pabiloiak eta abar— gaineko berme errealak, aseguru-polizak...

d) *Kreditu-deribatuetako bermatzaile eta kontrako alderdi mota nagusiak, eta haien kaudimena*

Gaur egun, Entitateak ez dauka estaldurako CDSrik.

e) *Ezarritako kreditu-arriskuaren murrizketaren barruko kreditu- edo merkatu-arriskuen kontzentrazioei buruzko informazioa*

Gaur egun, Entitateak arriskua murrizteko darabilen teknikaren barruan ez dago kreditu- edo merkatu-arriskuaren kontzentrazioirik.

f) *Esposizioaren kategoria eta berme mota bakoitzerako, estalitako esposizioaren guztizko balioa, balantze barruko eta kanpoko partiden arteko konpentsazioaren ondoren eta hegazkortasun-doikuntzak ezarri ondoren, honako berme mota hauen arabera:*

- i. *Finantza-berme onargarriak.*
- ii. *Beste berme erreal onargarri batzuk.*

Jarraian, baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko erabiltzen diren arintze-teknikak azalduko ditugu:

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	FINANTZA-BERME ONARGARRIAK (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0
Sektore publikoko erakundeak	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0
Nazioarteko erakundeak	0
Entitateak	183.450
Enpresak	0
Txikizkariak	0
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	0
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	0
Bono bermatuak	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0
Beste esposizio batzuk	0
Errenta aldakorra	0
GUZTIRA	183.450

21. taula: Ezarritako finantza-bermeen zenbatekoa.

g) Estalitako esposizioaren guztizko balioa (esposizioaren kategorია bakoitzerako), balantze barruko eta kanpoko partidak konpentsatu ondoren, berme pertsonalen edo kreditu-deribatuen arabera

ESPOSIZIOAREN KATEGORIA	BERME PERTSONAL ONARGARRIAK (mila €-kotan)	KREDITU DERIBATUAK (mila €-kotan)
Administrazio zentralak edo banku zentralak	0	0
Eskualde-administrazioak edo tokiko agintaritzak	0	0
Sektore publikoko erakundeak	0	0
Garapenerako banku aldeaniztunak	0	0
Nazioarteko erakundeak	0	0
Entitateak	0	0
Enpresak	3.602	0
Txikizkariak	26.078	0
Ondasun higiezinaren gaineko hipotekez bermatutako esposizioak	8	0
Ez-ordaintzeetako esposizioak	1.125	0
Bereziki handiak diren arriskuei lotutako esposizioak	0	0
Bono bermatuak	0	0
Epe laburrerako kreditu-sailkapena duten erakunde eta enpresen aurreko esposizioak	0	0
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetza edo akzio gisako esposizioak	0	0
Beste esposizio batzuk	0	0
Errenta aldakorra	0	0
GUZTIRA	30.813	0

22. taula: Berme pertsonalen eta ezarritako kreditu-deribatuen zenbatekoa.

8. Negoziazio-zorroaren merkatu-arriskuari buruzko informazioa

8.1. Eskakizun orokorrak

- a) *Negoiazio-zorroaren merkatu-arriskuari dagokionez, Zirkular honi lotutako negoziazio-zorroaren eta CRR Erregelamenduan zehazten den negoziazio-zorroaren artean dauden aldeak*

Negoiazio-zorroari dagokionez, Entitateak bereizi egiten ditu kontabilitate-xedea eta kaudimen-xedea; 4/2004 EBZren eta CRR Erregelamenduaren arabera daude definituta, hurrenez hurren.

Bereizketaren oinarria hau da: kaudimen-xederako, epe laburrean saltzeko gestionatzen den zorroa da negoziazio-zorroa, eta altxortegiko tradingaren gestio-esparruari dago lotuta. Kanpo gelditzen dira, besteak beste, pasiboko estaldura-eragiketak, kasu batzuetan kontabilitateko negoziazio-zorroan sartzen dira eta.

- b) *Posizio-arriskuagatiko, likidazio- eta entrega-arriskuagatiko, eta negoziazio-zorroaren kredituaren eta alderdi kontrarioaren arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen zenbatekoa*

Merkatu-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunen xehetasuna emango dugu segidan, negoziazio-zorroari lotutako arrisku mota bakoitzaren arabera. Ez dago likidazio- eta entrega-arriskuagatiko eskakizunik.

	ESKAKIZUNA (mila €-kotan)
Errenta finkoko zorroaren posizio-arriskua	1.272
Akzioetako eta partaidetzetako posizio-arriskua	53
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzen arriskua	0
Lehengaietako posizioagatiko arriskua	0
Kredituaren eta kontrako alderdiaren arriskua	0
GUZTIRA	1.325

23. taula: Baliabide propioen eskakizunak negoziazio-zorroan. Metodo estandarra

9. Likidezia-arriskuari buruzko informazioa

9.1. Eskakizun orokorrak

Entitateak helburu estrategikotzat jo izan du, beti, likidezia; ondorioz, sistematikoki kudeatu eta kontrolatu izan du, azken bi hamarkadetan. Testuinguru horretan, likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburua du LABORAL Kutxak, Kontseilu Errektoreak onartuta. Eskuliburu horrek, Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordearen “Likidezia-arriskua egoki kudeatzeko eta gainbegiratzeko printzipioak” (2008ko iraileko dokumentua) betetzeaz gain, hainbat likidezia-helburu ez ezik, alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak jasotzen dituen kontingentzia-plana ere finkatzen du. Egoera horretan, aipatzekoa da, halaber, Entitate Nagusiak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua sortu duela 2016an; bertan, likidezia-arriskuaren funtsezko adierazle batzuetarako grinaren eta tolerantziaren atalaseak jaso dira. Bestalde, Recovery Plana ere egin du, likidezia-krisietarako alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak eguneratzeko.

Prozeduretan ezarritako eginkizunetan sakonduz, likideziaren kudeaketak kontrol-sistema bat du euskarri. Horren bidez, batetik, funtsezko zenbait adierazletarako mugak eta aurreko adierazleentarako edo aparteko beste batzuetarako epe ertainerako hileko likidezia-helburuak ezartzen dira eta, bestetik, muga eta helburu horiek zenbateraino bete diren sistematikoki kontrolatu. Muga eta helburu horiek guztiak kontrolatzeko, altxortegi-plan bat egiten da hilean behin. Bertan, inbertitzeko moduko baliabideen, kreditu-inbertsioaren eta handizkako finantzaketaren bilakaerari buruzko aurreikuspenak jasotzen dira, mugak eta helburuak ezartzen zaizkien adierazleen bilakaera zehatzeko. Horrela, epe ertainean adierazle horiei eta likideziari aurreikusten zaien bilakaerari buruzko informazioa etengabe eguneratuta izateko aukera du Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak (APBak). Horrela, agregatuen bilakaeran likidezian eragiten duten desorekak zuzentzeko ekintzak bidera ditzake APBak, behar adinako aurrerapenez. Likidezia-helburuen artean, aktibo likido erabilgarriak eta hainbat likidezia-ratio daude. 2014an, LCR ratioa ere erantsi zen, eta, 2016ko ekitaldia ixtean, Entitateak maila altua du bertan; izan ere, aise bete du arautzaileak 2017ko urtarrilaren 1erako ezarritako muga.

Zehazki, 2016ko itxieran, Entitateak hauxe du:

- % 356ko LCR ratioa.
- Haircutak aplikatu ostean, 4.196 milioi euroko aktibo likido deskontagarriak (eta erabilgarriak), Europako Banku Zentralean (EBZn), ezusteko kontingentziei aurre egiteko. Zenbateko horretatik, 653 milioi euro EBZren polizan daude eskuragarri, eta 3.543 milioi euro EBZko aktibo aukeragarriak dira, pignorazioaren bidez eskuratzeko modukoak. Entitate Nagusiak likidezia-maila garbi positiboari eutsi dio urtean zehar. Bestalde, ez dago EBZren TLTRO zenbatekorik.
- % 83,2ko Loan to Deposits ratioa.
- Entitateak zuhurtasun-politika erabili duen handizkako finantzaketa:
 - 1.225 milioi euroko zenbatekoa bildu du, balantze osoaren % 5,9koa. Kopuru horretan sartu dira autozorrorako zedulak, titulizazioak eta KOI finantzaketa, horien

muga-eguneko fluxuak lotuta baitaude finantzatzen dituzten aktiboei dagozkienekin.

- Finantzaketa-iturrietan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, Caja Laboralak honako hauek ditu, ekitaldiaren itxieran: 1.225 milioi euroko hipoteka-zedulen jaulkipenak (autozorroa kanpo utzita). Bestalde, Entitate Nagusiak 209 milioi euroko finantzaketa du merkatuan, hipoteka-partaidetzak titulizatzearen bidez (Entitateak berak eskuratutako bitarteak deskontatuta), bai eta KOIk bitartekotutako 19 milioi euroko finantzaketa ere. Dena den, lehen esan dugunez, ez KOI finantzaketak ez titulizazioek ez dute muga-egunean birfinantzatzeko premiarik.
- Muga-egunetan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, bada, hipoteka-zedulak 2019az gerokoak dira, dibertsifikatuak gainera.

Ondorioz, epe ertainerako likidezia-beharrak behar bezala estalita daude, finantzaketa-gaitasunen bidez.

10. Eragiketa-arriskuari buruzko informazioa

a) *Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko erabilitako metodoak*

Eragiketa-arriskuagatiko gutxieneko baliabide propioen eskakizunak kalkulatzeko, metodo estandarra erabiltzen da, eta hori erabiltzeko baimen-eskaera guztiak egin dira. Metodo horren arabera, kapital-eskakizunak zehazteko, azken hiru ekitaldietako sarrera nagusien batez bestekoa hartuko da aintzat. Sarrerok lortzeko, berriz, emaitza-kontuko epigrafe hauek gehitu behar dira:

- Interesak eta antzeko errendimenduak.
- Interesak eta antzeko zamak.
- Kapital-tresnen errendimenduak.
- Jasotako komisioak.
- Ordaindutako komisioak.
- Finantza-eragiketen emaitza garbia.
- Beste ustiapen-produktu batzuk.

Sarrera nagusiak arauak ezartzen dituen negozio-lineetara bideratu behar dira, arrisku horren ondoriozko baliabide propioen eskakizunak zehazten dituzten haztapen-koefizienteak aplikatu ahal izateko.

2016ko abenduaren 31n, 58.035 mila euroko eskakizunak kalkulatu dira baliabide propioetan.

ERABILITAKO METODOA	GUTXIENEO BALIABIDE PROPIOAK (mila €-kotan)
Metodo estandarra	58.035

24. taula: Posizio-arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunak. Metodo estandarra

b) *Entitateak erabiltzen baditu, 312. artikuluko 2. idatz-zatian aipatzen dituen neurketa-metodo aurreratuak deskribatzea, bai eta Entitateak erabilitako kalkulu-metodologian kontuan hartzen diren barne- eta kanpo-faktoreak ere, eta, batzuk erabiltzen badira soilik, erabilitako metodoen irismena eta estaldura*

Ez da aplikagarria.

11. Negoziazio-zorroan agertzen ez diren errenta aldakorreko esposizioak

a) *Esposizioak helburuen arabera bereiztea, bereziki gainbalioetarako eta harreman nahiz arrazoi estrategikoetarako, eta kontabilitate-teknikak eta balioztapen-metodologiak azaltzea*

Entitateak bereizketa egiten du saltzeko asmoz eusten dien zorroen eta helburu estrategikoetarako eusten dien zorroen artean, horri buruz ezarri beharreko kontabilitate-araudiak finkatzen dituen irizpideei jarraituz.

Saltzeko prest dauden aktiboen zorroan, Talde Bateratuaren mendekoak, elkarkideak edo taldeaniztunak ez diren erakundeetako kapital-tresnak sartzen dira, kontabilitateko negoziazio-zorroaren barruan ez badaude. Egonkortasunez eskuratutako partaidetzak, aldiz, berariaz sartzen dira.

Finantza-aktiboak, oro har, eskuratze-kostuarekin erregistratzen dira hasieran. Kontabilitate-itxiera bakoitzeko balioztapena egiteko, honako irizpide hauek hartzen dira kontuan:

- Finantza-aktiboak arrazoizko balioaren arabera balioztatzen dira. Arau horretatik kanpo daude kreditu-inbertsioak, muga-eguneko inbertsio-zorroa, arrazoizko balioa behar bezalako objektibotasunez zehaztu ezin zaien kapital-tresnak eta azpiko aktibotzat kapital-tresna horiek dituzten eta horiek entregatuta likidatzen diren finantza-deribatuak.
- Finantza-aktibo batek egun jakin batean duen arrazoizko balioa da, alderdi interesdunek independentziaz egindako transakzioan bata besteari egoki informatuta emateko aktibo horrek duen prezioa. Merkatu aktibo batean, hau da, merkatu antolatu, garden eta sakon batean, aktiboan duen kotizazio-balioa da arrazoizko balioa kalkulatzeko biderik garbiena.
- Finantza-aktiboak merkatuko preziorik ez duenean, antzeko tresnekin egin diren transakzioetan erabilitakora jotzen da arrazoizko balioa kalkulatzeko, eta, bestela, behar bezala egiaztatutako balorazio-ereduetara. Orobat, baloratu nahi dugun aktiboaren bereizgarriak hartu behar dira kontuan, eragiten dioten arrisku motak batik bat. Halere, garatutako balorazio-ereduen mugak eta eredu horiek eskatzen dituzten datuen zehaztasun-falta direla eta, gerta liteke modu horretan ateratako arrazoizko balioa bat ez etortzea balorazio-egunean erosi edo saltzeko izango lukeenarekin.
- Arrazoizko balioa behar bezalako objektibotasunez zehaztu ezin zaien beste erakunde batzuen kapitaleko partaidetzak eta azpiko aktibotzat tresna horiek dituzten eta horiek entregatuz likidatzen diren finantza-deribatuak eskuratze-kostuan jasotzen dira, baina behar denean narriaduragatik izan dituzten galerak kontuan hartuta.
- Finantza-aktiboen kontabilitate-balioetan gertatzen diren aldaketak, oro har, galdu-irabazien kontu bateratuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak "Interesak eta antzeko errendimenduak" epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontuko "Finantza-eragiketen emaitzak (garbiak)" epigrafean.

- Estalitako partida eta kontabilitateko estaldurako partida gisa hartzen diren finantza-aktiboetan, irizpide hauek kontuan hartuta erregistratzen dira balorazio-aldeak:
- Arrazoizko balioaren estalduretan, galdu-irabazien kontuan jasotzen dira, zuzenean, estalitako arriskuaren motari dagokionez estaldura-elementuetan eta estalitako elementuetan gertatzen diren aldeak.
- Eskudiru-fluxuen estaldura-eragiketetan eta atzerriko negozioetako inbertsio garbietan eraginkorra ez den zatiaren balorazio-aldeak galdu-irabazien kontuan sartzen dira zuzenean.
- Eskudiru-fluxuen estalduretan, estaldura-elementuen estaldura eraginkorraren balorazio-aldeak “Ondare garbi bateratuaren balorazioagatiko doikuntzak” epigrafean jasotzen dira, aldi baterako.
- Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estalduretan, ondare garbiko Balioztapenagatiko doikuntzak epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balorazio-aldeak.

Azken bi kasu horietan, balorazio-aldeak ez dira emaitza gisa jasotzen, harik eta estalitako elementuaren galerak edo irabaziak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen diren arte edo estalitako elementuaren muga-egunera arte.

b) *Balantzeko balioa, arrazoizko balioa eta, merkatu antolatuetan negoziatutako errenta aldakorrentzat, merkatu-prezioarekiko konparazioa*

Ondoren, partaidetzen zenbatekoaren eta negoziazio-zorroan sartzen ez diren beste kapital-tresna batzuen xehetasuna azalduko dugu:

	KONTABILITATE BALIOA (mila €-kotan)	ARRAZOIZKO BALIOA (mila €-kotan)
PARTAIDETZAK	160.584	160.584
KAPITAL TRESNAK	279.783	279.783
GUZTIRA	440.367	440.367

25. taula: Kapital-partaidetzak eta -tresnak: kontabilitate-balioa eta arrazoizko balioa

c) *Merkatu antolatuetan negoziatutako errenta aldakorreko eta behar bezain dibertsifikatuak ez diren zorroetan kotizatu gabeko errenta aldakorreko esposizioen motak, izaera eta zenbatekoak*

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
PARTAIDETZAK	160.584
a. Kotizatutakoak	0
b. Kotizatu gabeak	160.584
KAPITAL TRESNAK	279.783
a. Kotizatutakoak	122.711

b. Kotizatu gabeak	157.072
GUZTIRA	440.367

26. taula: Kapital-partaidetzak eta -tresnak. izaeraren arabera banakatzeari

d) Epealdiko salmenta eta likidazioetan metatutako irabaziak edo galerak.

	ZENBATEKOA (mila €-kotan)
Onurak	21.112
Galerak	12.696
GUZTIRA	8.416

31. taula: Salmenta- edo likidazio-erabakizak.

e) Egin gabeko irabazi eta galera guztiak, errebaluazioagatik ezkutuko irabazi eta galera guztiak eta fondo propioetan sartutako zenbateko guztiak

2016ko abenduaren 31n, Caja Laboral Taldeak 131.525 mila €-ko kapitala du Balioztapenagatik doikuntzetan. Horietatik, 94.813 mila € fondo propioetatik kentzen dira, agiri honetako 7. taulan ikus daitekeenez.

12. Negoziazio-zorroan sartuta ez dauden posizioetako interes-tasaren arriskuari buruzko informazioa

a) *Interes-tasaren arriskuaren izaera, funtsezko hipotesia, maileguen aurretiko amortizazioei buruzko hipotesiak eta epemuga-datarik gabeko gordailuen bilakaeraren hipotesiak barne hartuta, eta arrisku horren kalkuluaren maiztasuna*

Entitatearen emaitza-kontuan eta ondare-balioan interes-tasen aurkako mugimendu batek eragin ditzakeen galerekin du zerikusia interes-tasaren arriskuak. Balantzeko arrisku hori ebaluatzeko, Entitateak simulazioa erabiltzen du oinarritzko tresna gisa, eta interes-tasen eszenatoki desberdinetan epe ertainean sor daitezkeen galeren estimazioa egiten du.

Simulazioetan aurretiko amortizazioei buruz jasotzen diren hipotesiak Entitatearen errealitate hurbilaren barne-azterketetan oinarritzen dira. Muga-egun jakinik ez duten gordailuen bilakaeraren hipotesiak egiteko, diru-merkatuen interes-tasetan espero den bilakaera hartzen da kontuan, bai eta Entitatearen negozio-politika eta marjinak ere.

Interes-tasaren arriskua hilea behin kalkulatu da.

b) *Entitateko administrazio-organoak interes-tasaren gorako edo beheko nahasmenduak aztertzeke erabiltzen dituen sarreren, balio ekonomikoaren edo beste neurri esanguratsu batzuen aldakuntza, arrisku hori gestionatzeko metodoaren arabera*

APBk sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arriskuaren eragina, eta, kudeaketa aktiboaren bidez, merkatuko interes-tasen bilakaera kaskarrek epe ertainera galdu-irabazien kontuan izan dezaketen eragin negatiboari aurrea hartzen saiatzen da. Erabaki bat edo beste bat hartzeko, simulazioetan oinarritzen da APB. Simulazioek balantzeko eta balantzetik kanpoko egiturazko posizioak aztertu eta interes-tasa ezberdinen aurrean Entitateak epe luzera izango dituen emaitzak neurtzen dituzte. Hiru hilean behin, arrisku horren bilakaeraren berri ematen dio Zuzendari Nagusiak Kontseilu Errektoreari.

Entitate Nagusiak Gainbegiralearentzat egiten dituen inpaktu-azterketen arabera, interes-tasek oinarritzko 200 puntu behera eginez gero, interesen marjina % 3,84 inguru txikituko litzateke, lehen urtean. Gainbegiraleak azterketa horiek egiteko ezarritako irizpideak hauek dira: hasierako saldoei eta balantzearen egiturari eustea, interes-tasak merkatu-igurikimenean arabera garatzea eta ordainketarik gabeko kontu korranteetarako 5 urteko iraupena finkatzea.

Halaber, balio ekonomikoa aldatuz gero, interes-tasetako oinarritzko 200 puntuko beherakada horrek 39,3 milioi euroko hazkundea eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 2,52 ingurukoa. Bestalde, neurri horretako gorakada gertatuz gero, 48,7 milioi euroko igoera eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 3,12koa. Ondare-balioa kalkulatzeko, interes-tasaren gaparen atalean aipatutako irizpide berberak erabili dira.

13. Palanka-efektuaren ratioak

Palanka-efektuaren ratioak 1. mailako kapitalaren eta esposizio osoaren arteko erlazioa neurtzen du.

Palanka-efektuaren ratioa kalkulatzeko arauak eta informazio-eskakizunak Erregelamenduaren 429. artikuluan daude jasota. Erreferentzia gisa % 3ko maila ezarri da.

Taula honetan, palanka-efektuaren ratioen kalkuluak azalduko ditugu, hala 1. mailako kapitalaren definizio iragankorraren (Phased In ratioaren) arabera, nola 1. kapitalaren definizioaren (Fully-Loaded ratioaren) arabera; azken hori mailakako sarrera-prozesua osatzen denean aplikatuko da.

Lehenik eta behin, palanka-efektua kalkulatzeko aintzat hartzen diren aktiboen kontabilitate-berdinkatzea aurkezten da.

mila €-kotan

Kontabilitate-aktiboak eta esposizioak	Fully Loaded	Phased-In
Aktiboak guztira	20.725.012	20.725.012
Bateratzetik kanpoko doikuntzak	0	0
Finantza-tresna deribatuengatik doikuntzak	28.379	28.379
Balantzetik kanpoko partidengatik doikuntzak	482.498	482.498
Bestelako doikuntzak	1.152.295	1.068.478
Esposizioa guztira	22.388.184	22.304.367

28. taula: Palanka-efektuaren ratioari dagozkion kontabilitate-aktiboak berdinkatzea.

Ondoren, ratioen kalkulua azalduko dugu, Fully-Loaded zein Phased-in inguruneen arabera.

mila €-kotan

	Fully Loaded	Phased-In
Balantze barruko esposizioak		
Balantze barruko partidak	21.751.243	21.751.243
1. mailako kapitala zehazteko aktibo deduzituen zenbatekoak	-60.474	-144.291
Balantze barruko esposizioak guztira	21.690.769	21.606.952
Deribatueterako esposizioak		
Birjartzearen kostua	186.538	186.538
Etorkizuneko balizko esposizioagatik gehikuntzaren zenbatekoa	28.379	28.379
Deribatueterako esposizioak guztira	214.917	214.917
BFE-en (baloreak finantzatzeko eragiketen) ondoriozko esposizioak		
Kontrako alderdiaren kreditu-arrikuarekiko esposizioa	0	0
BFE-en ondoriozko esposizioak guztira	0	0

Balantzetik kanpoko bestelako esposizioak		
Zenbateko nozional gordinarekin balioztatutako balantzetik kanpoko esposizioak	1.121.248	1.121.248
Kreditu-baliokideetara bihurtzeagatiko doikuntzak	-638.750	-638.750
Balantzetik kanpoko bestelako esposizioak	482.498	482.498
Kapitala eta esposizioaren batez bestekoa guztira		
1. mailako kapitala	1.613.491	1.529.674
Guztizko esposizioaren neurria	22.388.184	22.304.367
Palanka-efektuaren ratioa		
Palanka-efektuaren ratioa	7,21%	6,86%
Kapitalaren neurria zehazteko xedapen iragankorrak hautatzea		
Kapitalaren neurria zehazteko xedapen iragankorrak hautatzea	Erabateko integrazioa	Neurri iragankorra

29. taula: Palanka-efektuaren ratioa ezagutarazteko taula.

Segidan, esposizioek balantze barruan duten banakapena aurkeztuko dugu:

mila €-kotan

Balantze barruko esposizioen banakapena	Fully Loaded	Phased-In
Balantze barruko esposizioak guztira	21.690.769	21.606.952
Negoiazio-zorroko esposizioak	171.829	171.829
Banku-zorroko esposizioak; horietatik:	21.518.940	21.465.123
Bono bermatuak	0	0
Jaulkitzaile subiranoak	4.590.670	4.590.670
Eskualde-administrazioak, garapenerako banku aldeaniztunak, nazioarteko erakundeak eta sektore publikoko erakundeak	498.654	498.654
Entitateak	799.557	799.557
Ondasun higiezin gaineko hipotekez bermatutakoak	9.926.089	9.926.089
Txikizkako esposizioak	2.747.327	2.747.327
Enpresak	1.155.367	1.155.367
Ez-ordaintzeetako esposizioak	685.020	685.020
Beste esposizio batzuk	1.116.256	1.062.439

30. taula: Balantze barruko esposizioen banakapena.

Begi-bistakoa denez, eskatutako gutxienekotik gorako ratioak ditu Entitateak, palanka-efektuari dagokionez.

14. Ordainsari-politika

a) Ordainsarien Batzordea

Caja Laboralak azken urteetan argitaratu diren arautegien arabera politikak eta jardunbideak ditu ezarrita ordainsarien alorrean.

Estatutu Sozialen 35. artikuluan jasotakoaren arabera, Kontseilu Errektorea honako eskumen hauetaz arduratzen den organo soziala da: goi-mailako gestioaz, zuzendariak ikuskatzeaz eta entitateko ordainsari-politika onartzeaz. 2016ko apirilaren 29an egindako bileran, Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea bereiztea erabaki zuen organoak, Espainiako Bankuak kreditu-erakundeentzat egindako 2016ko abenduaren 2ko 2/2016 Zirkularraren, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzkoaren, 29. araua betetzeko. Horren bidez, Espainiako ordenamendu juridikoa 2013/36/EB Zuzentaraura eta EBren 575/2013 Erregelamendura egokitu da. Hauek dira Ordainsarien Batzordeak 2016an egindako esku-hartzerik nabarmengarrienak: Kontseilu Errektoreari Entitatean eta, bereziki, identifikaturiko kolektiboan ezartzeko ordainsari-politika orokorra eta kolektibo horretan sartzekoak proposatzea.

Kontseilu Errektorearen ordainsari politika proposatzea, Batzar Nagusirako.

Kontseilu Errektoreari identifikaturiko kolektiboko zuzendarien ordainsari-politikaren berri ematea.

Urtean behin ordainsari-politikaren aplikazioaren inguruko ebaluazio independente bat — barnekoa edo kanpoko — egiten dela bermatzea.

b) Ordainketa-sistema

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko lan-bazkideek lan-arloko lotura barik sozietate-alorreko lotura dutenez Entitatearekin, organo sozialek erabakitako ordainsari-sistema propioa ezartzen zaie.

Inoren konturako langileak ere baditu Entitateak, eta horiei langileen estatutua, kreditu-kooperatiben hitzarmen kolektiboa eta, banaka edo multzoan izenpetuta, indarrean dauden gainerako lan-akordioak ezartzea dagokio.

Bazkideen lan-ordainketa lan-aurrerakinak osatzen du, eta hori kontsumo-aurrerakinak eta zuzkidura-kuotak, honela:

- Egindako lanaren trukean lan-bazkideei ematen zaien ordainsaria da kontsumo-aurrerakina. Aurrerakin horren parte izango da dagokionean xede horrekin ezartzen den ordainsari aldakor osagarri kontingentea ere.
- Hornidura-kuota, berriz, Kooperatibak Gizarte Segurantzari eta Lagun Arori edo lan-bazkideen osasun-laguntza eta gizarte-aurreikuspena estal dezaketen beste erakunde batzuei abonatzen dien zatia da.

Kooperatibaren Kontseilu Errektoreak onetsitako ordainsariei eta balorazioari buruzko barne-arauegiak ordainketa finkoaren oinarritzako egitura ezartzen du, lanpostuen lan-aurrerakina eta balorazio-prozedura eratzearen eta kalkulatzearen bidez.

Entitatean ezarri beharreko ordainsari-politikak osagai aldakor bat dauka: alde batetik, modalitate kolektiboa du, eta beste aldetik, modalitate indibiduala, lan-bazkide guztiei ezartzen zaiena. Ez dago bermatutako ordainketa aldakorrik.

c) Ordainketa aldakorra: ordainsarien eta entitatearen emaitzen arteko lotura

Ordainketa aldakor kolektiboa (OAK) efizientzia-indize errearen eta zerga aurreko mozkinen (ZAMen) portaeraren arabera zehazten da, urteko Gestio Planean aurreikusitakoez alderatu ondoren. Banatu beharreko zenbatekoa finkatzeko, berriz, banatzeko diren soberakin garbien edo soberakin erabilgarrien gaineko ehuneko bat hartzen da kontuan, xede horrekin onetsitako taula bati jarraikiz. Ordainsariaren osagai hori lan-bazkide guztiei esleitzen zaie, bazkide bakoitzaren oinarri konputagarriaren arabera (oinarri konputagarria bazkide bakoitzaren lan-aurrerakinaren eta ordainketa aldakor indibidualaren arteko batura da).

Ordainketa aldakor indibiduala (OAI) helburu edo emaitza kuantitatibo edo kualitatiboen burutze-mailaren arabera ezartzen da, Entitatearen helburuetan eta helburu indibidualetan oinarrituta. Bazkide bakoitzaren OAIaren zenbatekoa zehazteko, dagokion talde profesionalaren puntu-balioari ekitaldi bakoitzean lortutako helburuen arabera esleitutako puntu kopurua biderkatzen zaio.

Ordainsari osoan, osagai finkoak eta osagai aldakorrak behar bezala orekatuta daude: osagai finkoak ordainsari osoaren zati nahikoa handia hartzen duenez, ordainsariaren osagai aldakorretan politika erabat malgua aplikatu daiteke, eta ez ordaintzea ere gerta liteke.

Guztira, ordainsari aldakorra nabarmen murrizten da errentagarritasuna eta kaudimena eskasak direnean, Entitateak duen arriskuarekiko grina-esparruaren arabera, eta gerta liteke erabat kentzea.

d) Identifikaturiko kolektiboa

Entitatearen arrisku-profilean eragin nabarmena duten jardueradun pertsona guztiek osatzen dute identifikaturiko kolektiboa. Horren barruan daude:

- Kontseilu Errektoreko kide guztiak.
- Zuzendaritza Kontseiluko kide guztiak: zuzendari nagusia, zuzendari nagusi ondokoa (Partikularren Areako zuzendaria ere badena), area guztietako zuzendariak: Negozio Garapenaren Areakoa, Finantzen Areakoa, Baliabideen Areakoa, Enpresen Areakoa eta Arriskuaren Areakoa, baita Gestio Sozialeko zuzendaria eta Arriskuaren Gestioaren Departamentuko zuzendaria ere.
- Barne Ikuskaritzako, Araudia Betearazteko, Plangintzako eta Gestio Kontroleko, Arriskuaren Kontroleko eta Altxortegiko Departamentuetako zuzendariak,

Partikularren Areako lurralde-zuzendariak eta Enpresan Espezializatuko Sareko zuzendaria.

- Caja Laboral Gestión SGIICko zuzendari nagusia eta kontseilariak.

Urtean behin, identifikaturiko kolektiboaren osaera zehazten du Ordainsarien Batzordeak, barne-prozedurak erabiliz. Prozedura horietan sartzen dira, alde batetik, kolektiboko kideak aukeratzeko barne-irizpideak, 604/2014 zenbakidun Erregelamendu Delegatuan (EBreanean) adierazitakoen osagarriak, eta, bestetik, baztertze-irizpideak, Batzordearen ustez, kolektiboko kideen arrisku-profilean eragin handirik ez duten jarduerak identifikatu ondoren, Erregelamendu Delegatu horren 4.2 artikulua jasotakoaren arabera. 2016ko abenduaren 31n, 34 kidek osatzen dute identifikaturiko kolektiboa.

e) Identifikaturiko kolektiboaren ordainketa aldakorra: geroratzea eta kapital-tresna bidezko likidazioa

Identifikaturiko kolektiboko kideei gainerakoei bezalako arautegiak aplikatzen zaizkie, ordainketa aldakor kolektiboaren eta indibidualaren alorretan. Ez dago bermatutako ordainketa aldakorrik.

Ordainketa aldakor indibidualari dagokionez, berriz, zuzendarietzako Ordainketa Aldakorreko Sistema du Entitateak ezarrita. Bertan, norbanakoaren emaitzak eta kasuan kasuko antolamendu-unitatearenak bateratu egiten dira Entitatearen emaitza globalekin, eta, horretarako, irizpide finantzarioak eta ez-finantzarioak erabiltzen dira. Osagai hauek ditu:

- NHO: negozioko helburuen arabeko ordainketa.
- HEO: postuaren helburu espezifikoaren arabeko ordainketa.

NHO helburuak urteko Gestio Planean ezarritako ratioak, zifrak eta adierazleak izaten dira; banakakoak izan daitezke, edota esparru eta maila desberdinetako hainbat antolakuntza-unitateen artean banatuta egon daitezke. Identifikaturiko kolektiborako NHO helburu horiek finkatzerakoan, emaitzen lorpena hartzen da aintzat, arriskuen onarpen zuhur eta arduratsuan oinarrituta. Zentzu horretan, finantzetako emaitzekin eta marjinekin eta beste negozio-helburu eta gastu batzuekin batera, kaudimengabeziengatikozuzkidurak eta kobraezinak ere hartzen dira kontuan.

HEO helburuek, eskuarki, bezeroei zerbitzu hobea eskaintzea ahalbidetzen duten egiturazko aurrerakuntzak eta hobekuntzak hartzen dituzte aintzat: gestio-tresnak, jarduerak, sistemak, informazioak, antolamendu-aldaketak eta aldaketa fisikoak... Helburu horiek postuaren ezaugarriei lotuta daude, eta kualitatiboak nahiz kuantitatiboak izan daitezke.

Helburuak urtean behin ebaluatzen dira ekitaldiaren itxieran, eta, mozkinen eta efizientziaren alorreko baldintzak betez gero, ordainketa aldakorra likidatzen da, geroratzeko eta kapital-tresnen bidez likidatzeko azalduko ditugun irizpideak erabiliz.

Identifikaturik kolektiboaren ordainketa aldakorra geroratu eta kapital-tresna bidez likidatzeko, bi irizpide erabiltzen dira:

- **Proporzionaltasuna:** Banku Ikuskatzaileen Europako Batzordearen (CEBSren) gomendioetan jasotakoari jarraikiz, irizpide hori erakundearen izaeraren, esparruaren eta konplexutasunaren arabera neutralizatzea ahalbidetzen baitute.
- **Materialtasuna:** identifikaturiko kolektiboko kideek ordainsariaren zati finkoaren gainean kopuru absolutuetan eta erlatiboetan jaso dezaketen ordainketa aldakorraren zenbatekorik handiengan oinarritzen da. Bi oinarri ditu: barruko eta merkatuarekiko konparazioa eta Entitateak sarrerak sortzeko duen gaitasunarekin eta kapitalizazio-eta likidezia-mailekin alderatuta duen garrantzi erlatiboa.
- **Geroratzea:** bi irizpide horietan funtsatuz, lehen eurotik geroratzea aplikatuko da, kopurua 50.000 euro gordinetik gorakoa denean edo ordainsari finko gordinarekin alderatuta ehuneko hogeita hamarretik gorako ehunekoa osatzen bada. Kasu horietan, urteko ordainketa aldakorraren % 60 hurrengo ekitaldian likidatuko da; gainerako % 40a, berriz, hurrengo hiru urtetan: urtean heren bat. Geroratutako zatia murriztu edo deuseztatu egin ahal izango da, ex-post doikuntzak eginez, Entitatearen, negozio-unitatearen edo zuzendariaren emaitzek justifikatzen badute edo bazkidearen diziplina-arazoak edo arau-hausteak direla eta. Halakoetan, geroratutako zatia ez likidatzea Kontseilu Errektorearen esku egongo da, Ordainsarien Batzordearen txostena aintzat hartuta.
- **Kapital-tresna bidezko likidazioa.** proporzionaltasunaren eta materialtasunaren irizpideotan oinarrituz, kopurua 50.000 euro gordinetik gorakoa denean edo ordainketa finko gordinaren gaineko ehunekoa hogeita hamarretik gorakoa denean, ordainketa aldakorraren % 50 eskudirutan likidatuko da eta gainerako % 50a kapital-tresna bidez, kapital sozialera ekarpenak eginez. Kapital-tresna bidezko ordainketa horrek dagoeneko aipatu ditugun geroratzeari eta ex-post doitzeari buruzko arauak bete beharko ditu.

f) Ordainketa finkoaren eta aldakorraren arteko ratioak

Identifikaturiko kolektiboak jasotzen duen ordainsari aldakorra, 2016ko ekitaldian, ordainsari finkoaren % 3 eta % 23 bitartean egon da.

g) Identifikaturiko kolektiboaren ordainsariei buruzko informazio kuantitatibo agregatua

Entitatearen Kontseilu Errektoreko kideek —lehendakariak izan ezik— eta Caja Laboral Gestión SGIICko kideek ez dute ordainsaririk jaso 2016ko ekitaldian kontseilari izateagatik. Hortaz, ordainsariei buruzko informazioa identifikaturiko kolektiboko gainerako 19 kideei dagokie, hau da, lehendakariari; Zuzendaritza Kontseiluko kideei; Barne Ikuskaritzako, Araudia Betearazteko, Plangintzako eta Gestio Kontrolako, Arriskuaren Kontrolako eta Altxortegiko Departamentuetako zuzendariari; Partikularren Areako lurralde-zuzendariari; Enpresan Espezializaturiko Sareko zuzendariari eta Caja Laboral Gestión SGIICko zuzendari nagusiari.

Taula honetan, ordainsariei buruzko informazioa bildu da, jarduera-esparruaren arabera xehakaturik:

(eurotan)

JARDUERA EREMUEK ARABERA	PERTSONA KOP.	ORDAINSARI FINKOA	ORDAINSARI ALDAKORRA	ORDAINSARI OSOA
Banka komertziala	6	730.778	124.240	855.018
Aktiboen Kudeaketaren Area	5	423.755	63.897	487.652
Gainerakoak	8	824.843	144.393	969.236
GUZTIRA	19	1.979.376	332.530	2.311.905

31. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, jarduera-eremuen arabera.

Kargu motaren arabera banakaturiko ordainsariei buruzko informazioa, berriz, honako taula honetan jasotzen dira:

(eurotan)

KARGU MOTAREN ARABERA	PERTSONA KOP.	ORDAINSARI FINKOA	ORDAINSARI ALDAKORRA	ORDAINSARI OSOA
Kontseilu Errektoreko lehendakaria	1	131.248	30.001	161.249
Goi-zuzendariak	9	1.104.140	180.099	1.284.239
Identifikaturiko gainerako langileak	9	743.987	122.430	866.417
GUZTIRA	19	1.979.376	332.530	2.311.905

32. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, kargu motaren arabera.

Ordainketa aldakorrean ez da kapital-tresna bidezko likidaziorik gertatu, eta ordainketa geroraturik ere ez dago ordaintzeko. Ez dago milioi bat eurotik gorako ordainketarik.

Taulen aurkibidea

1. taula: Talde Bateragarria eta partaidetzako sozietateak.
2. taula: CRR Erregelamenduaren eta 4/2004 Zirkularraren arabera modu desberdinean integratzen diren Sozietateak.
3. taula: Aktibo konprometituak edo zamarik gabekoak.
4. taula: Jasotako berme errealak.
5. taula: Aktibo konprometituak/jasotako bermeak eta lotutako pasiboak.
6. taula: Baliabide propioei buruzko informazioa.
7. taula: Kapitaleko elementuak berdinkatzea.
8. taula: Kapital-eskakizunak arrisku motaren arabera.
9. taula: Kreditu-arriskuagatiko baliabide propioen errekerimenduak. Metodo Estandarra.
10. taula: Kreditu-arriskuarekiko esposizioa, balio-zuzenketa eta hornidurak kenduta.
11. taula: Kreditu-inbertsioaren banaketa geografikoa.
12. taula: Esposizioen banaketa, sektore motaren edo kontrako alderdiaren arabera, ETE-en esposizioa zehaztuz.
13. taula: Bezeroentzako kreditu-ehunekoaren xehetasuna, jarduera-sektorearen arabera.
14. taula: Esposizioen xehetasuna, hondar-epemugaren arabera.
15. taula: Esposizio narriatuaren eta doikuntzen xehetasuna.
16. taula: Ez-ordaintzekiko esposizioaren banaketa, eremu geografiko nabarmenen arabera.
17. taula: Epealdiko balio-zuzenketen eta horniduren aldaketak.
18. taula: Kontrako alderdiaren arriskuarekiko esposizioa.
19. taula: Zenbatekoak balorazio-metodoaren arabera.
20. taula: Arintze-tekniken eragina esposizioan.
21. taula: Ezarritako finantza-bermeen zenbatekoa.
22. taula: Berme pertsonalen eta ezarritako kreditu-deribatuen zenbatekoa.
23. taula: Baliabide propioen eskakizunak negoziazio-zorroan. Metodo estandarra.
24. taula: Posizio-arriskuagatiko baliabide propioen eskakizunak. Metodo estandarra.
25. taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Kontabilitate-balioa eta arrazoizko balioa.
26. taula: Partaidetzak eta kapital-tresnak. Izaeraren araberako banakatzea.
27. taula: Salmenten edo likidazioen emaitzak.
28. taula: Palanka-efektuaren ratioari dagozkion kontabilitate-aktiboak berdinkatzea.
29. taula: Palanka-efektuaren ratioa ezagutarazteko taula.
30. taula: Balantze barruko esposizioen banakapena.
31. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, jarduera-eremuen arabera.
32. taula: Identifikaturiko kolektiboaren ordainsari bateratua, kargu motaren arabera.